[2024] 4 ਐਸ.ਸੀ.ਆਰ. : 2024 ਆਈਐੱਨਐੱਸਸੀ 327

ਪਰਨੇਡ ਰਿਕਾਰਡ ਇੰਡੀਆ (ਪੀ) ਲਿਮਿਟੇਡ

ਬਨਾਮ

ਮੱਧ ਪ੍ਰਦੇਸ਼ ਰਾਜ ਅਤੇ ਹੋਰ

(2024 ਦੀ ਸਿਵਲ ਅਪੀਲ ਨੰ. 5062-5099)

19 ਅਪ੍ਰੈਲ 2024

[ਪਾਮੀਦੀਘੰਤਮ ਸ਼੍ਰੀ ਨਰਸਿਮਹਾ* ਅਤੇ ਅਰਵਿੰਦ ਕੁਮਾਰ, ਜੇ.ਜੇ.]

ਵਿਚਾਰਨ ਲਈ ਮੁੱਦਾ

ਜੁਰਮਾਨਾ ਲਗਾਉਣ ਲਈ ਸੰਬੰਧਤ ਨਿਯਮ ਲਾਗੂ ਹੋਣ ਦੇ ਸੰਬੰਧ ਵਿੱਚ ਜਾਰੀ ਕਰਨਾ। ਭਾਵੇਂ ਇਹ ਉਹ ਨਿਯਮ ਸੀ ਜਿਸ ਦੀ ਉਲੰਘਣਾ 2009-10 (ਸੋਧ ਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ ਮੱਧ ਪ੍ਰਦੇਸ਼ ਵਿਦੇਸ਼ੀ ਸ਼ਰਾਬ ਨਿਯਮ, 1996 ਦਾ ਨਿਯਮ 19) ਦੇ ਦੌਰਾਨ ਹੋਈ ਸੀ ਜਾਂ ਨਿਯਮ 19 ਜਿਸ ਨੂੰ 2011 ਵਿੱਚ ਇੱਕ ਸੋਧ ਦੁਆਰਾ ਬਦਲ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਸੀ ਜਦੋਂ ਜੁਰਮਾਨੇ ਦੀ ਕਾਰਵਾਈ ਸ਼ੁਰੂ ਕੀਤੀ ਗਈ ਸੀ।

ਸਿਰਲੇਖ

ਮੱਧ ਪ੍ਰਦੇਸ਼ ਵਿਦੇਸ਼ੀ ਸ਼ਰਾਬ ਨਿਯਮ, 1996-ਨਿਯਮ 19-ਜੁਰਮਾਨੇ-ਲੀਕੇਜ, ਭਾਫ, ਬਰਬਾਦੀ ਆਦਿ ਕਾਰਨ ਆਵਾਜਾਈ ਵਿੱਚ ਸ਼ਰਾਬ ਦੇ ਨੁਕਸਾਨ ਦੀਆਂ ਮਨਜ਼ੂਰਸ਼ੁਦਾ ਸੀਮਾਵਾਂ। - - 2009-2010 ਦੇ ਸਬੰਧਤ ਲਾਇਸੈਂਸ ਦੀ ਮਿਆਦ ਦੇ ਦੌਰਾਨ ਜਦੋਂ ਉਲੰਘਣਾ ਹੋਈ ਸੀ, ਨਿਯਮ 19 ਵਿੱਚ ਇਹ ਵਿਵਸਥਾ ਕੀਤੀ ਗਈ ਸੀ ਕਿ ਜੇ ਸ਼ਰਾਬ ਦੇ ਨੁਕਸਾਨ ਦੀ ਮਨਜ਼ੂਰਸ਼ੁਦਾ ਹੱਦ ਤੋਂ ਵੱਧ ਜਾਂਦੀ ਹੈ, ਤਾਂ ਜੁਰਮਾਨਾ ਲਗਾਉਣਾ ਵਿਦੇਸ਼ੀ ਸ਼ਰਾਬ 'ਤੇ ਭੁਗਤਾਨਯੋਗ ਵੱਧ ਤੋਂ ਵੱਧ ਡਿਊਟੀ ਦਾ ਲਗਭਗ ਚਾਰ ਗੁਣਾ ਹੋਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ-ਹਾਲਾਂਕਿ, ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਵਿਰੁੱਧ ਸਬੰਧਤ ਲਾਇਸੈਂਸ ਦੀ ਮਿਆਦ ਦੇ ਦੌਰਾਨ ਕੋਈ ਕਾਰਵਾਈ ਸ਼ੁਰੂ ਨਹੀਂ ਕੀਤੀ ਗਈ ਸੀ-ਨਿਯਮ 19 ਨੂੰ 2011 ਵਿੱਚ ਇੱਕ ਸੋਧ ਦੁਆਰਾ ਵਿਦੇਸ਼ੀ ਸ਼ਰਾਬ' ਤੇ ਭੁਗਤਾਨਯੋਗ ਡਿਊਟੀ ਤੋਂ ਵੱਧ ਨਾ ਹੋਣ ਵਾਲੀ ਰਕਮ ਦੇ ਜੁਰਮਾਨੇ ਨੂੰ ਘਟਾ ਕੇ ਬਦਲਿਆ ਗਿਆ ਸੀ - 2011 ਵਿੱਚ ਜਾਰੀ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਮੰਗ ਨੋਟਿਸ-ਜੁਰਮਾਨੇ ਦੀ ਅਦਾਇਗੀ, ਜੇ ਰੱਦ ਕੀਤੇ ਨਿਯਮ 19 ਜਾਂ ਬਦਲਵੇਂ ਨਿਯਮ 19 ਅਨੁਸਾਰ ਹੋਵੇਃ

ਆਯੋਜਿਤ ਕੀਤਾ ਗਿਆਃ ਅਪੀਲਕਰਤਾਵਾਂ 'ਤੇ ਲਗਾਇਆ ਜਾਣ ਵਾਲਾ ਜੁਰਮਾਨਾ 29.03.2011 ਨੂੰ ਨਿਯਮ 19 ਦੇ ਅਧਾਰ' ਤੇ ਹੋਵੇਗਾ - ਇੱਕ ਰੱਦ ਕੀਤਾ ਪ੍ਰਬੰਧ ਰੱਦ ਕਰਨ ਦੀ ਮਿਤੀ ਤੋਂ ਕੰਮ ਕਰਨਾ ਬੰਦ ਕਰ ਦੇਵੇਗਾ ਅਤੇ ਬਦਲਿਆ ਪ੍ਰਬੰਧ ਇਸ ਦੇ ਬਦਲ ਦੀ ਮਿਤੀ ਤੋਂ ਕੰਮ ਕਰਨਾ ਸ਼ੁਰੂ ਕਰ ਦੇਵੇਗਾ, ਖਾਸ ਕਾਨੂੰਨੀ ਤਜਵੀਜ਼ ਦੇ ਅਧੀਨ - ਇੱਕ ਅਧੀਨ ਕਾਨੂੰਨ ਦਾ ਸੰਚਾਲਨ ਮੂਲ ਐਕਟ ਦੇ ਸਸ਼ਕਤੀਕਰਨ ਦੁਆਰਾ ਨਿਰਧਾਰਤ ਕੀਤਾ ਜਾਂਦਾ ਹੈ-ਕਾਰਜਪਾਲਿਕਾ ਨੂੰ ਸੰਭਾਵਤ ਜਾਂ ਪਿਛੋਕੜ ਨਾਲ ਨਿਯਮ ਬਣਾਉਣ ਦੇ ਯੋਗ ਬਣਾਉਣ ਵਾਲਾ ਵਿਧਾਨਕ ਅਧਿਕਾਰ ਮਹੱਤਵਪੂਰਨ ਹੈ-ਇੱਕ ਕਾਨੂੰਨੀ ਸਸ਼ਕਤੀਕਰਨ ਤੋਂ ਬਿਨਾਂ, ਅਧੀਨ ਕਾਨੂੰਨ ਹਮੇਸ਼ਾ ਇਸ ਦੇ ਜਾਰੀ ਹੋਣ ਦੀ ਮਿਤੀ ਤੋਂ ਹੀ ਕੰਮ ਕਰਨਾ ਸ਼ੁਰੂ ਕਰ ਦੇਵੇਗਾ ਅਤੇ ਉਸੇ ਸਮੇਂ, ਇਸ ਨੂੰ ਹਟਾਉਣ ਜਾਂ ਵਾਪਸ ਲੈਣ ਦੀ ਮਿਤੀ ਤੋਂ ਮੌਜੂਦ ਨਹੀਂ ਹੋਵੇਗਾ-ਇੱਥੋਂ ਤੱਕ ਕਿ

* ਲੇਖਕ

ਪਰਨੇਡ ਰਿਕਾਰਡ ਇੰਡੀਆ (ਪੀ) ਲਿਮਿਟੇਡ ਬਨਾਮ ਮੱਧ ਪ੍ਰਦੇਸ਼ ਰਾਜ ਅਤੇ ਹੋਰ

ਐਮਪੀ ਦੀ ਧਾਰਾ 63. ਆਬਕਾਰੀ ਐਕਟ, 1915 ਇਸ ਦੇ ਗੁਜ਼ਾਰੇ ਦੌਰਾਨ ਪ੍ਰਾਪਤ ਹੋਏ ਅਧਿਕਾਰਾਂ ਅਤੇ ਦੇਣਦਾਰੀਆਂ ਲਈ ਰੱਦ ਕੀਤੇ ਪ੍ਰਬੰਧ ਨੂੰ ਜਾਰੀ ਰੱਖਣ ਦੀ ਵਿਵਸਥਾ ਨਹੀਂ ਕਰਦਾ ਹੈ। - ਇਸ ਤੋਂ ਇਲਾਵਾ, ਨਿਯਮ 19, ਜਿਸ ਨੂੰ 29.03.2011 ਨੂੰ ਬਦਲਿਆ ਗਿਆ ਸੀ, ਨੂੰ ਸਰਕਾਰ ਦੁਆਰਾ ਕਿਸੇ ਹੋਰ ਮਿਤੀ ਤੋਂ ਲਾਗੂ ਕਰਨ ਲਈ ਨੋਟੀਫਾਈ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ-ਜੇ 2011 ਵਿੱਚ ਕਿਸੇ ਬਦਲ ਦੇ ਰੂਪ ਵਿੱਚ ਸੋਧ ਦਾ ਉਦੇਸ਼ ਵਿਦੇਸ਼ੀ ਸ਼ਰਾਬ ਦੇ ਬਿਹਤਰ ਪ੍ਰਬੰਧਨ ਅਤੇ ਨਿਯਮ ਲਈ ਜੁਰਮਾਨੇ ਦੀ ਮਾਤਰਾ ਨੂੰ ਘਟਾਉਣਾ ਸੀ, ਤਾਂ ਸੋਧ ਦੇ ਵਿਸ਼ੇ ਅਤੇ ਪ੍ਰਸੰਗ ਨੂੰ ਨਜ਼ਰਅੰਦਾਜ਼ ਕਰਨ ਅਤੇ ਰਾਜ ਨੂੰ ਬਿਨਾਂ ਸੋਧ ਕੀਤੇ ਨਿਯਮ ਅਨੁਸਾਰ ਜੁਰਮਾਨੇ ਦੀ ਵਸੂਲੀ ਕਰਨ ਦੀ ਆਗਿਆ ਦੇਣ ਦਾ ਕੋਈ ਤਰਕ ਨਹੀਂ ਹੈ। ਸੋਧ ਦਾ ਉਦੇਸ਼ ਅਪਰਾਧ ਅਤੇ ਸਜ਼ਾ ਜਾਂ ਅਪਰਾਧ ਅਤੇ ਸਜ਼ਾ ਦੇ ਵਿਚਕਾਰ ਇੱਕ ਸਹੀ ਸੰਤੁਲਨ ਪ੍ਰਾਪਤ ਕਰਨਾ ਸੀ - ਉੱਚ ਅਤੇ ਘੱਟ ਜੁਰਮਾਨੇ ਲਗਾਉਣ ਲਈ ਸੋਧ ਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ ਜਾਂ ਬਾਅਦ ਵਿੱਚ ਅਪਰਾਧੀਆਂ ਨੂੰ ਸ਼੍ਰੇਣੀਬੱਧ ਕਰਨਾ ਕਿਸੇ ਵੀ ਜਨਤਕ ਹਿੱਤ ਦੀ ਪੂਰਤੀ ਨਹੀਂ ਕਰਦਾ - ਇਕੱਲਾ ਬਦਲਿਆ ਹੋਇਆ ਨਿਯਮ ਲੰਬਿਤ ਕਾਰਵਾਈਆਂ 'ਤੇ ਲਾਗੂ ਹੋਵੇਗਾ-ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਦੇ ਡਿਵੀਜ਼ਨ ਬੈਂਚ ਦੇ ਇਤਰਾਜ਼ਯੋਗ ਆਦੇਸ਼ ਨੂੰ ਰੱਦ ਕਰ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਹੈ। [ਪੈਰਾ 2.1,13,14,17,32,35]

ਪ੍ਰਸ਼ਾਸਕੀ ਕਾਨੂੰਨ-ਅਧੀਨ ਕਾਨੂੰਨ-ਸੰਚਾਲਨ-ਸੰਭਾਵਿਤ/ਪਿਛੋਕੜ-ਪ੍ਰਬੰਧਨ ਦੇ ਸਿਧਾਂਤ-ਚਰਚਾ ਕੀਤੀ ਗਈ। ਮੱਧ ਪ੍ਰਦੇਸ਼ ਜਨਰਲ ਕਲਾਜ਼ ਐਕਟ, 1957-ਸੈਕਸ਼ਨ 10-ਰੱਦ ਕਰਨ ਦਾ ਪ੍ਰਭਾਵ-ਮੱਧ ਪ੍ਰਦੇਸ਼ ਆਬਕਾਰੀ ਐਕਟ, 1915-ਮੱਧ ਪ੍ਰਦੇਸ਼ ਵਿਦੇਸ਼ੀ ਸ਼ਰਾਬ ਨਿਯਮ, 1996-ਨਿਯਮ 19-ਜਨਰਲ ਕਲਾਜ਼ ਐਕਟ, 1897-ਸੈਕਸ਼ਨ 6-2009-10 ਦੇ ਲਾਇਸੈਂਸ ਦੀ ਮਿਆਦ ਦੇ ਦੌਰਾਨ ਉਲੰਘਣਾ ਹੋਈ-ਨਿਯਮ 19 ਨੂੰ 2011 ਵਿੱਚ ਬਦਲਿਆ ਗਿਆ ਰੱਦ ਕੀਤੇ ਨਿਯਮ 19 ਨਾਲੋਂ ਘੱਟ ਜੁਰਮਾਨਾ ਲਗਾਇਆ ਗਿਆ ਜੇ ਸ਼ਰਾਬ ਦੇ ਨੁਕਸਾਨ ਦੀ ਮਨਜ਼ੂਰਸ਼ੁਦਾ ਹੱਦ ਤੋਂ ਵੱਧ ਗਈ-2011 ਵਿੱਚ ਜਾਰੀ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਮੰਗ ਨੋਟਿਸ-ਜੁਰਮਾਨੇ ਦੀ ਅਦਾਇਗੀ, ਜੇ ਰੱਦ ਕੀਤੇ ਨਿਯਮ 19 ਜਾਂ ਬਦਲਵੇਂ ਨਿਯਮ 19 ਦੇ ਅਨੁਸਾਰ ਹੋਵੇ-ਜਵਾਬਦੇਹ ਦੀ ਪਟੀਸ਼ਨ ਕਿ ਧਾਰਾ 10 ਦੇ ਰੂਪ ਵਿੱਚ ਕਿਹਾ ਗਿਆ ਹੈ ਕਿ ਜਿੱਥੇ ਕੋਈ ਮੱਧ ਪ੍ਰਦੇਸ਼ ਐਕਟ ਕਿਸੇ ਵੀ ਕਾਨੂੰਨ ਨੂੰ ਰੱਦ ਕਰਦਾ ਹੈ, ਜਦੋਂ ਤੱਕ ਕੋਈ ਵੱਖਰਾ ਇਰਾਦਾ ਦਿਖਾਈ ਨਹੀਂ ਦਿੰਦਾ, ਰੱਦ ਕਰਨ ਨਾਲ ਕਿਸੇ ਵੀ ਅਧਿਕਾਰ, ਵਿਸ਼ੇਸ਼ ਅਧਿਕਾਰ, ਜ਼ਿੰਮੇਵਾਰੀ ਜਾਂ ਦੇਣਦਾਰੀ ਨੂੰ ਪ੍ਰਭਾਵਤ ਨਹੀਂ ਕਰੇਗਾ, ਜੋ ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਰੱਦ ਕੀਤੇ ਗਏ ਕਿਸੇ ਕਾਨੂੰਨ ਅਧੀਨ ਪ੍ਰਾਪਤ ਕੀਤੀ ਗਈ, ਇਕੱਤਰ ਕੀਤੀ ਗਈ ਜਾਂ ਕੀਤੀ ਗਈ; ਮੱਧ ਪ੍ਰਦੇਸ਼ ਰਾਜ 1957 ਐਕਟ ਦੇ ਤਹਿਤ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ ਪ੍ਰਬੰਧਾਂ ਦੇ ਅਧਾਰ ਤੇ 2009-2010 ਦੇ ਲੈਣ-ਦੇਣ ਲਈ ਰੱਦ ਕੀਤੇ ਨਿਯਮ ਨੂੰ ਲਾਗੂ ਕਰਨਾ ਜਾਰੀ ਰੱਖ ਸਕਦਾ ਹੈਃ

ਆਯੋਜਿਤਃ ਐੱਮਪੀ ਜਨਰਲ ਕਲਾਜ਼ ਐਕਟ ਦੀ ਧਾਰਾ 10 ਆਪਣੇ ਆਪ ਵਿੱਚ ਕੋਈ ਫਰਕ ਨਹੀਂ ਲਿਆਏਗੀ ਕਿਉਂਕਿ ਇਹ ਧਾਰਾ ਸਿਰਫ ਕਾਨੂੰਨਾਂ 'ਤੇ ਲਾਗੂ ਹੁੰਦੀ ਹੈ, ਜਦੋਂ ਕੋਈ ਵੀ ਸੰਸਦ ਮੈਂਬਰ ਹੁੰਦਾ ਹੈ। ਐਕਟ ਕਿਸੇ ਵੀ ਕਾਨੂੰਨ ਨੂੰ ਰੱਦ ਕਰਦਾ ਹੈ ਨਾ ਕਿ ਕਿਸੇ ਅਧੀਨ ਕਾਨੂੰਨ ਨੂੰ - ਜਨਰਲ ਕਲਾਜ਼ ਐਕਟ, 1897 ਦੇ ਇੱਕੋ ਜਿਹੇ ਪ੍ਰਬੰਧ ਦੀ ਧਾਰਾ 6 ਦੀ ਵਿਆਖਿਆ ਕਰਦੇ ਹੋਏ, ਇਸ ਅਦਾਲਤ ਨੇ ਨਿਰੰਤਰ ਇਹ ਫੈਸਲਾ ਦਿੱਤਾ ਹੈ ਕਿ 1897 ਐਕਟ ਦੀ ਧਾਰਾ 6 ਅਧੀਨ ਕਾਨੂੰਨ ਨੂੰ ਲਾਗੂ ਨਹੀਂ ਕਰਦੀ - ਇਸ ਤੋਂ ਇਲਾਵਾ, ਸ਼ਰਾਬ ਦੇ ਪ੍ਰਬੰਧਨ ਦੇ ਵਿਸ਼ੇ 'ਤੇ ਨੇੜਿਓਂ ਨਿਗਰਾਨੀ ਦੀ ਲੋੜ ਹੈ ਅਤੇ ਸੋਧ ਨੂੰ ਚੰਗੇ ਸ਼ਾਸਨ ਅਤੇ ਪ੍ਰਭਾਵਸ਼ਾਲੀ ਪ੍ਰਬੰਧਨ ਲਿਆਉਣ ਦੇ ਸੰਦਰਭ ਵਿੱਚ ਦੇਖਿਆ ਜਾਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ - ਇਸ ਸੰਦਰਭ ਵਿੱਚ, ਧਾਰਾ 10 ਦਾ ਸਿਧਾਂਤ

1957 ਐਕਟ, ਨਿਯਮਾਂ ਦੀ ਪਾਲਣਾ ਦੌਰਾਨ ਪ੍ਰਾਪਤ ਹੋਏ ਅਧਿਕਾਰਾਂ ਅਤੇ ਦੇਣਦਾਰੀਆਂ ਦੇ ਰੱਦ ਕੀਤੇ ਪ੍ਰਬੰਧ ਨੂੰ ਜਾਰੀ ਰੱਖਣ ਨਾਲ ਸਬੰਧਤ ਸੋਧ ਦੇ ਉਦੇਸ਼ ਅਤੇ ਉਦੇਸ਼ ਨੂੰ ਪੂਰਾ ਨਹੀਂ ਕਰਦਾ। [ਪੈਰਾ 31,32]

ਪ੍ਰਸ਼ਾਸਕੀ ਕਾਨੂੰਨ-ਅਧੀਨ ਕਾਨੂੰਨ-ਨਿਯਮ ਬਣਾਉਣਾ ਅਤੇ ਇਸ ਨੂੰ ਲਾਗੂ ਕਰਨਾ ਮੱਧ ਪ੍ਰਦੇਸ਼ ਵਿਦੇਸ਼ੀ ਸ਼ਰਾਬ ਨਿਯਮ, 1996-ਨਿਯਮ 19:

ਆਯੋਜਿਤ: ਅਪਰਾਧ ਦੀ ਪਛਾਣ ਕਰਨ ਅਤੇ ਢੁਕਵੀਂ ਸਜ਼ਾ ਨਿਰਧਾਰਤ ਕਰਨ ਦੀ ਪ੍ਰਕਿਰਿਆ ਇੱਕ ਗੁੰਝਲਦਾਰ ਅਤੇ ਨਾਜ਼ੁਕ ਵਿਸ਼ਾ ਹੈ ਜਿਸ ਨੂੰ ਰਾਜ ਨੂੰ ਨਿਯਮ ਬਣਾਉਣ ਅਤੇ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਲਾਗੂ ਕਰਨ ਵੇਲੇ ਸੰਭਾਲਣਾ ਪੈਂਦਾ ਹੈ। - ਅਪਰਾਧ ਦੀ ਗੰਭੀਰਤਾ, ਸਮਾਜ ਉੱਤੇ ਇਸ ਦੇ ਪ੍ਰਭਾਵ ਅਤੇ ਮਨੁੱਖੀ ਅਸੁਰੱਖਿਆ ਨੂੰ ਧਿਆਨ ਵਿੱਚ ਰੱਖਦੇ ਹੋਏ ਰੋਕਥਾਮ ਅਤੇ ਸੁਧਾਰ ਦੇ ਲੋੜੀਂਦੇ ਉਪਾਅ ਪ੍ਰਦਾਨ ਕੀਤੇ ਜਾਂਦੇ ਹਨ - ਨਿਯਮਾਂ ਦਾ ਰੋਜ਼ਾਨਾ ਕੰਮ ਕਰਨਾ, ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੀ ਪ੍ਰਭਾਵਸ਼ੀਲਤਾ ਨੂੰ ਦੁਹਰਾਉਣਾ, ਪ੍ਰਭਾਵਹੀਣਤਾ, ਰੋਕਥਾਮ ਦੀ ਘਾਟ, ਅਸਲ ਕਾਰੋਬਾਰਾਂ 'ਤੇ ਠੰਡਾ ਪ੍ਰਭਾਵ ਪਾਉਣ ਵਾਲੇ ਅਸੰਤੁਲਿਤ ਜੁਰਮਾਨੇ, ਕੁਝ ਰੁਟੀਨ ਕਾਰਕ ਹਨ ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਲਈ ਕਾਰਜਕਾਰੀ ਨੂੰ ਨਿਯਮਾਂ ਵਿੱਚ ਲੋੜੀਂਦੀਆਂ ਸੋਧਾਂ ਕਰਨ ਦੀ ਜ਼ਰੂਰਤ ਹੁੰਦੀ ਹੈ-ਇਸ ਸੰਦਰਭ ਵਿੱਚ, ਅਪਰਾਧ ਦੀ ਪ੍ਰਕਿਰਤੀ ਦੇ ਅਧਾਰ' ਤੇ, ਅਨੁਪਾਤਕ ਜੁਰਮਾਨੇ ਨੂੰ ਸਮੇਂ-ਸਮੇਂ 'ਤੇ ਸੋਧਣ ਦੀ ਜ਼ਰੂਰਤ ਹੁੰਦੀ ਹੈ-ਮੌਜੂਦਾ ਮਾਮਲੇ ਵਿੱਚ, ਰੈਗੂਲੇਟਰੀ ਪ੍ਰਕਿਰਿਆ ਲਈ ਸਰਕਾਰ ਨੂੰ ਵਿਦੇਸ਼ੀ ਸ਼ਰਾਬ ਦੀ ਵਿਭਿੰਨ ਵਿਕਰੀ ਦੀ ਸਮੱਸਿਆ ਨਾਲ ਨਜਿੱਠਣ ਅਤੇ ਇੱਕ ਉਚਿਤ ਜੁਰਮਾਨੇ ਅਤੇ ਸਜ਼ਾ ਪ੍ਰਦਾਨ ਕਰਨ ਦੀ ਜ਼ਰੂਰਤ ਹੁੰਦੀ ਹੈ। ਇਸ ਦੇ ਮੱਦੇਨਜ਼ਰ, ਰਾਜ ਨੂੰ ਨਿਯਮ 19 ਵਿੱਚ ਸੋਧ ਕਰਨ ਅਤੇ ਇਸ ਦੀ ਥਾਂ ਲੈਣ ਦੀ ਜ਼ਰੂਰਤ ਮਹਿਸੂਸ ਕੀਤੀ ਗਈ ਜਿਸ ਵਿੱਚ ਡਿਊਟੀ ਦੇ ਚਾਰ ਗੁਣਾ ਵੱਧ ਜੁਰਮਾਨੇ ਦੀ ਵਿਵਸਥਾ ਕੀਤੀ ਗਈ ਸੀ, ਜਿਸ ਵਿੱਚ ਇੱਕ ਸਧਾਰਨ ਜੁਰਮਾਨਾ ਭੁਗਤਾਨਯੋਗ ਡਿਊਟੀ ਤੋਂ ਵੱਧ ਨਹੀਂ ਸੀ। [ਪੈਰਾ 31]

ਮੱਧ ਪ੍ਰਦੇਸ਼ ਜਨਰਲ ਕਲਾਜ਼ ਐਕਟ, 1957-ਸੈਕਸ਼ਨ 31-ਆਰਡੀਨੈਸਜ਼ ਅਤੇ ਰੈਗੂਲੇਸ਼ਨਜ਼ ਲਈ ਐਕਟ ਦੀ ਅਰਜ਼ੀ-"ਜਦੋਂ ਤੱਕ ਵਿਸ਼ੇ ਅਤੇ ਪ੍ਰਸੰਗ ਵਿੱਚ ਕੁਝ ਵੀ ਅਣਉਚਿਤ ਨਹੀਂ ਹੁੰਦਾ"-ਮੱਧ ਪ੍ਰਦੇਸ਼ ਵਿਦੇਸ਼ੀ ਸ਼ਰਾਬ ਨਿਯਮ, 1996-ਨਿਯਮ 19-ਸੈਕਸ਼ਨ 31 ਦੇ ਅਧਾਰ ਤੇ, 1957 ਐਕਟ ਦੇ ਉਪਬੰਧਾਂ ਨੂੰ ਨਿਯਮਾਂ ਦੇ ਨਿਰਮਾਣ ਤੇ ਲਾਗੂ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ-ਅਜਿਹੀ ਅਰਜ਼ੀ ਦੁਆਰਾ, ਇੱਕ ਉਪਬੰਧ ਨੂੰ ਰੱਦ ਕਰਨ ਦੇ ਸਿਧਾਂਤ ਨੂੰ ਜੋ ਇਸ ਅਧੀਨ ਕੀਤੀ ਗਈ ਕਿਸੇ ਵੀ ਦੇਣਦਾਰੀ ਨੂੰ ਪ੍ਰਭਾਵਤ ਨਹੀਂ ਕਰਦਾ ਸੀ, ਨੂੰ ਵੀ ਐਕਟ ਦੇ ਅਧੀਨ ਅਧੀਨ ਅਧੀਨ ਕਾਨੂੰਨਾਂ ਦੇ ਸੰਚਾਲਨ ਤੱਕ ਵਧਾ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਸੀ-ਇਸ ਲਈ, ਜਵਾਬਦੇਹ-ਰਾਜ ਨੇ ਕਿਹਾ ਕਿ ਲਾਇਸੈਂਸ ਦੀ ਮਿਆਦ 2009-10 ਲਈ ਸ਼ਰਾਬ ਦੇ ਨੁਕਸਾਨ ਦੀ ਨਿਰਧਾਰਤ ਸੀਮਾ ਤੋਂ ਵੱਧ ਦੀ ਦੇਣਦਾਰੀ ਨੂੰ ਸਹਿਣ ਕਰਨ ਤੋਂ ਬਾਅਦ, ਦੇਣਦਾਰੀ ਨਿਯਮ 19 ਦੇ ਬਾਅਦ ਦੇ ਬਦਲ ਦੁਆਰਾ ਪ੍ਰਭਾਵਤ ਨਹੀਂ ਹੁੰਦੀਃ

ਆਯੋਜਿਤ ਕੀਤਾ ਗਿਆਃ ਅਧੀਨ ਕਾਨੂੰਨਾਂ ਦੇ ਨਿਰਮਾਣ ਲਈ 1957 ਦੇ ਐਕਟ ਨੂੰ ਵਧਾਉਣ ਲਈ ਵੱਡੀ ਛਾਲ ਤੋਂ ਜਾਣੂ, ਸੈਕਸ਼ਨ 31 ਨੇ ਇਹ ਵਿਵਸਥਾ ਕਰਨ ਦਾ ਧਿਆਨ ਰੱਖਿਆ ਕਿ ਇਹ ਉਦੋਂ ਹੀ ਕੀਤਾ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ ਜਦੋਂ ਇਹ ਵਿਸ਼ੇ ਅਤੇ ਪ੍ਰਸੰਗ ਦੇ ਉਲਟ ਨਾ ਹੋਵੇ-ਜੇ 2011 ਵਿੱਚ ਇੱਕ ਬਦਲ ਦੇ ਰੂਪ ਵਿੱਚ ਨਿਯਮ 19 ਵਿੱਚ ਸੋਧ ਕੀਤੀ ਗਈ ਹੋਵੇ।

ਪਰਨੇਡ ਰਿਕਾਰਡ ਇੰਡੀਆ (ਪੀ) ਲਿਮਿਟੇਡ ਬਨਾਮ ਮੱਧ ਪ੍ਰਦੇਸ਼ ਰਾਜ ਅਤੇ ਹੋਰ

ਵਿਦੇਸ਼ੀ ਸ਼ਰਾਬ ਦੇ ਬਿਹਤਰ ਪ੍ਰਬੰਧਨ ਅਤੇ ਰੈਗੂਲੇਸ਼ਨ ਲਈ ਜੁਰਮਾਨੇ ਦੀ ਮਾਤਰਾ ਨੂੰ ਘਟਾਉਣ ਦੇ ਉਦੇਸ਼ ਨਾਲ, ਸੋਧ ਦੇ ਵਿਸ਼ੇ ਅਤੇ ਪ੍ਰਸੰਗ ਨੂੰ ਨਜ਼ਰਅੰਦਾਜ਼ ਕਰਨ ਅਤੇ ਰਾਜ ਨੂੰ ਅਣ-ਸੋਧੇ ਨਿਯਮ ਅਨੁਸਾਰ ਜੁਰਮਾਨੇ ਦੀ ਵਸੂਲੀ ਕਰਨ ਦੀ ਆਗਿਆ ਦੇਣ ਦਾ ਕੋਈ ਤਰਕ ਨਹੀਂ ਹੈ। [ਪੈਰਾ 23,32]

ਕਾਨੂੰਨਾਂ ਦੀ ਵਿਆਖਿਆ-ਜਨਰਲ ਕਲਾਜ਼ ਐਕਟ, 1897 ਵਰਗੇ ਵਿਆਖਿਆ ਕਾਨੂੰਨ - ਮਕਸਦਃ

ਆਯੋਜਿਤਃ ਕਾਨੂੰਨਾਂ ਦੇ ਨਿਰਮਾਣ ਵਿੱਚ ਮਿਆਰ ਨਿਰਧਾਰਤ ਕਰਨ ਦੇ ਉਦੇਸ਼ ਵਾਲੇ ਕਾਨੂੰਨ ਹਨ - ਸਮੀਕਰਨ ਨਿਰਮਾਣ ਦਾ ਮਹੱਤਵਪੂਰਨ ਮਹੱਤਵ ਹੈ ਕਿਉਂਕਿ ਇਹ ਕਿਸੇ ਕਾਨੂੰਨ ਦੇ ਪਾਠ ਦੀ ਭਾਲ ਕਰਨ ਵਾਲੇ ਨੂੰ ਸ਼ਬਦਾਂ ਦੇ ਸਹੀ ਅਰਥ ਅਤੇ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੇ ਇਰਾਦੇ ਨੂੰ ਸਮਝਣ ਦੇ ਯੋਗ ਬਣਾਉਣ ਵੱਲ ਹੈ। – ਕਾਨੂੰਨਾਂ ਨੂੰ ਸਮਝਣ ਦੇ ਅਨੁਕੂਲ ਅਤੇ ਇਕਸਾਰ ਢੰਗ ਸਥਾਪਤ ਕਰਨ ਤੋਂ ਇਲਾਵਾ, ਵਿਆਖਿਆ ਕਾਨੂੰਨ ਕਾਨੂੰਨਾਂ ਦੀ ਮਹੱਤਤਾ ਨੂੰ ਘਟਾਉਣ ਦੇ ਉਦੇਸ਼ ਨੂੰ ਵੀ ਪੂਰਾ ਕਰਦੇ ਹਨ - ਇਸ ਲਈ, ਵਿਆਖਿਆ ਕਾਨੂੰਨਾਂ ਵਿੱਚ ਤਿਆਰ ਕੀਤੇ ਗਏ ਮਿਆਰੀ ਸਿਧਾਂਤਾਂ ਨੂੰ ਵਿਚਾਰਨ ਲਈ ਆਉਣ ਵਾਲੇ ਕਿਸੇ ਵੀ ਅਤੇ ਹਰ ਕਾਨੂੰਨ ਵਿੱਚ ਪੜ੍ਹਿਆ ਜਾਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ - ਵਿਆਖਿਆ ਦੀਆਂ ਧਾਰਾਵਾਂ ਵਿੱਚ ਵਿਆਖਿਆ ਕਾਨੂੰਨ ਜਾਂ ਪਰਿਭਾਸ਼ਾਵਾਂ ਸਿਰਫ ਇੱਕ ਕਾਨੂੰਨ ਦੇ ਨਿਰਮਾਣ ਲਈ ਅੰਦਰੂਨੀ ਸਹਾਇਤਾ ਹੁੰਦੀਆਂ ਹਨ-ਅਧੀਨ ਕਾਨੂੰਨ, ਇਸਦੇ ਬਹੁਤ ਹੀ ਸੁਭਾਅ ਦੁਆਰਾ, ਕਾਰਜਕਾਰੀ ਦੀ ਮੁਢਲੇ ਕਾਨੂੰਨ ਦੀ ਸਮਝ ਉੱਤੇ ਨਿਰਭਰ ਕਰਦਾ ਹੈ-ਜਦੋਂ ਇੱਕ ਅਦਾਲਤ ਦੀ ਰਾਏ ਹੁੰਦੀ ਹੈ ਕਿ ਅਜਿਹੀ ਸਮਝ ਕਾਨੂੰਨ ਦੇ ਅਨੁਕੂਲ ਨਹੀਂ ਹੈ, ਤਾਂ ਇਹ ਇਸ ਨੂੰ ਮੁਢਲੇ ਕਾਨੂੰਨ ਦੇ ਅਤਿ-ਪੱਖੀ ਹੋਣ ਲਈ ਅਲੱਗ ਕਰ ਦਿੰਦਾ ਹੈ। [ਪੈਰਾ 24,27,28]

ਮੱਧ ਪ੍ਰਦੇਸ਼ ਵਿਦੇਸ਼ੀ ਸ਼ਰਾਬ ਨਿਯਮ, 1996-ਨਿਯਮ 19-ਰੈਟਰੋਐਕਟਿਵ ਆਪ੍ਰੇਸ਼ਨ-ਬਦਲਵੇਂ ਨਿਯਮ ਨੇ ਰੱਦ ਕੀਤੇ ਗਏ ਨਿਯਮ ਨਾਲੋਂ ਘੱਟ ਜੁਰਮਾਨਾ ਲਗਾਇਆ ਜੇ ਸ਼ਰਾਬ ਦੇ ਨੁਕਸਾਨ ਦੀ ਮਨਜ਼ੂਰਸ਼ੁਦਾ ਹੱਦ ਤੋਂ ਵੱਧ ਗਈ-ਜਵਾਬਦੇਹ ਦੀ ਪਟੀਸ਼ਨ-ਰਾਜ ਕਿ ਬਦਲਵੇਂ ਨਿਯਮ ਨੂੰ ਪਿਛੋਕੜ ਪ੍ਰਭਾਵ ਨਹੀਂ ਦਿੱਤਾ ਜਾ ਸਕਦਾਃ

ਇਹ ਮੰਨਣਾ ਗਲਤ ਹੈ ਕਿ ਬਦਲਵੇਂ ਨਿਯਮ ਨੂੰ ਪਿਛੋਕੜ ਪ੍ਰਭਾਵ ਦਿੱਤਾ ਜਾਂਦਾ ਹੈ ਜੇ ਇਸ ਦੇ ਲਾਭ ਲੰਬਿਤ ਕਾਰਵਾਈਆਂ ਜਾਂ ਉਨ੍ਹਾਂ ਲਈ ਉਪਲਬਧ ਕਰਵਾਏ ਜਾਂਦੇ ਹਨ ਜੋ ਬਦਲਵੇਂ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਸ਼ੁਰੂ ਹੋਏ ਹਨ-ਨਿਯਮ 19 ਜੋ 29.03.2011 ਨੂੰ ਬਦਲਿਆ ਗਿਆ ਸੀ, ਨੂੰ ਲਾਗੂ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ ਕਾਰਵਾਈ ਜੋ ਨਵੰਬਰ, 2011 ਵਿੱਚ ਮੰਗ ਨੋਟਿਸ ਜਾਰੀ ਕਰਨ ਦੇ ਨਾਲ ਸ਼ੁਰੂ ਹੋਈ ਸੀ - ਇਹ ਨਿਯਮ ਪਿਛੋਕੜ ਨਾਲ ਕੰਮ ਕਰਦਾ ਹੈ ਅਤੇ ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਇਸ ਨੂੰ ਅਪਰਾਧੀਆਂ ਨੂੰ ਮਨਮਰਜ਼ੀ ਨਾਲ ਦੋ ਸ਼੍ਰੇਣੀਆਂ ਵਿੱਚ ਸ਼੍ਰੇਣੀਬੱਧ ਕਰਨ ਤੋਂ ਬਚਾਉਂਦਾ ਹੈ ਜਿਸ ਦਾ ਕੋਈ ਉਦੇਸ਼ ਨਹੀਂ ਹੈ। [ਪੈਰਾ 33]

ਮੱਧ ਪ੍ਰਦੇਸ਼ ਵਿਦੇਸ਼ੀ ਸ਼ਰਾਬ ਨਿਯਮ, 1996-ਨਿਯਮ 19-ਭਾਰਤ ਦਾ ਸੰਵਿਧਾਨ-ਅਨੁਛੇਦ 20 (1)-ਬਦਲ ਜੇ ਸ਼ਰਾਬ ਦੇ ਨੁਕਸਾਨ ਦੀ ਮਨਜ਼ੂਰਸ਼ੁਦਾ ਹੱਦ ਤੋਂ ਵੱਧ ਜਾਂਦੀ ਹੈ ਤਾਂ ਰੱਦ ਕੀਤੇ ਗਏ ਨਿਯਮ ਨਾਲੋਂ ਘੱਟ ਜੁਰਮਾਨਾ ਲਗਾਇਆ ਜਾਂਦਾ ਹੈ-ਧਾਰਾ 20 (1) ਦੀ ਬਾਰ ਅਪਰਾਧ ਦੇ ਸਮੇਂ ਲਾਗੂ ਜੁਰਮਾਨੇ ਨਾਲੋਂ ਵੱਧ ਜੁਰਮਾਨਾ ਲਗਾਉਂਦੀ ਹੈ, ਜੇ ਲਾਗੂ ਹੋਵੇਃ

ਆਯੋਜਿਤਃ ਨਹੀਂ-ਬਦਲਵੇਂ ਜੁਰਮਾਨੇ ਸਿਰਫ ਜੁਰਮਾਨੇ ਨੂੰ ਡਿਊਟੀ ਦੇ ਮੁੱਲ ਦੇ ਚਾਰ ਗੁਣਾ ਤੋਂ ਘਟਾ ਕੇ ਕਾਨੂੰਨ ਦੀ ਕਠੋਰਤਾ ਨੂੰ ਘਟਾਉਂਦੇ ਹਨ-ਇਸ ਲਈ, ਆਰਟੀਕਲ 20 (1) ਦੀ ਪਾਬੰਦੀ ਅਪਰਾਧ ਦੇ ਸਮੇਂ ਲਾਗੂ ਜੁਰਮਾਨੇ ਨਾਲੋਂ ਵੱਧ ਜੁਰਮਾਨੇ ਨੂੰ ਲਾਗੂ ਕਰਨ ਦੀ ਕੋਈ ਅਰਜ਼ੀ ਨਹੀਂ ਹੈ - ਸਿੰਗਲ ਜੱਜ ਦਾ ਵਿਚਾਰ ਸੀ ਕਿ ਬਦਲਵੇਂ ਰੂਪ ਵਿੱਚ ਸੋਧ ਦਾ ਉਸ ਕਾਨੂੰਨ ਨੂੰ ਰੱਦ ਕਰਨ ਦਾ ਪ੍ਰਭਾਵ ਸੀ ਜੋ ਰੱਦ ਕਰਨ ਦੀ ਮਿਤੀ ਤੱਕ ਮੌਜੂਦ ਸੀ-ਦੂਜੇ ਪਾਸੇ ਡਿਵੀਜ਼ਨ ਬੈਂਚ ਨੇ ਕਿਹਾ ਕਿ ਜੁਰਮਾਨਾ ਲਗਾਉਣਾ ਠੋਸ ਕਾਨੂੰਨ ਹੈ ਅਤੇ ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਇਹ ਪਿਛੋਕੜ ਨਾਲ ਕੰਮ ਨਹੀਂ ਕਰ ਸਕਦਾ-ਦੋਵਾਂ ਦੇ ਤਰਕ ਨੂੰ ਰੱਦ ਕਰ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ। [ਪੈਰਾ 35]

ਕੇਸ ਕਾਨੂੰਨ ਦਾ ਹਵਾਲਾ ਦਿੱਤਾ

ਪੁਸ਼ਪਾ ਦੇਵੀ ਬਨਾਮ ਮਿਲਖੀ ਰਾਮ (1990) 1 ਐਸਸੀਆਰ 278: (1990) 2 ਐਸਸੀਸੀ 134; ਵੈਨਗਾਰਡ ਫਾਇਰ ਐਂਡ ਜਨਰਲ ਇੰਸ਼ੋਰੈਂਸ ਕੰਪਨੀ ਲਿਮਟਿਡ ਬਨਾਮ ਫਰੇਜ਼ਰ ਅਤੇ ਰੰਸ [1960] 3 ਐਸ. ਸੀ. ਆਰ. 857-'ਤੇ ਨਿਰਭਰ. ਰਾਜਸਥਾਨ ਰਾਜ ਬਨਾਮ ਮੰਗੀਲਾਲ ਪਿੰਡਵਾਲ [1996] ਸਪੋਟ. 3 ਐੱਸਸੀਆਰ 98: (1996) 5 ਐੱਸਸੀਸੀ 60; ਪੱਛਮੀ ਯੂਪੀ। ਸ਼ੂਗਰ ਮਿੱਲਜ਼ ਐਸੋਸੀਏਸ਼ਨ ਬਨਾਮ ਯੂ. ਪੀ. ਰਾਜ। (2002) 1 ਐਸ. ਸੀ. ਆਰ. 897: (2002) 2 ਐਸ. ਸੀ. ਸੀ. 645; ਜ਼ਿਲੇ ਸਿੰਘ, ਭਾਰਤ ਸਰਕਾਰ ਬਨਾਮ ਇੰਡੀਅਨ ਤੰਬਾਕੂ ਐਸੋਸੀਏਸ਼ਨ [2005] ਸਪੋਟ. 2 ਐਸਸੀਆਰ 859: (2005) 7 ਐਸਸੀਸੀ 396; ਕੋਟੇਸ਼ਵਰ ਵਿੱਤਲ ਕਾਮਥ ਬਨਾਮ ਕੇ. ਰੰਗੱਪਾ ਬਾਲਿਗਾ ਐਂਡ ਕੰਪਨੀ [1969] 3 ਐਸ. ਸੀ. ਆਰ. 40: (1969) 1 ਐਸ. ਸੀ. ਸੀ. 255; ਜ਼ਿਲੇ ਸਿੰਘ ਬਨਾਮ ਹਰਿਆਣਾ ਰਾਜ (2004) ਸਪੋਟ. 5 ਐੱਸ. ਸੀ. ਆਰ. 272: (2004) 8 ਐੱਸ. ਸੀ. ਸੀ. 1; ਗੋਟੂਮੁਕ੍ਕਲਾ ਵੈਂਕਟ ਕ੍ਰਿਸ਼ਮਰਾਜੂ ਬਨਾਮ ਭਾਰਤ ਸੰਘ [2018] 11 ਐੱਸਸੀਆਰ 39: (2019) 17 ਐਸ. ਸੀ. ਸੀ. 590; ਰਾਇਲ ਕਾਰਪੋਰੇਸ਼ਨ ਬਨਾਮ ਡਾਇਰੈਕਟਰ ਆਫ਼ ਇਨਫੋਰਸਮੈਂਟ [1970] 1 ਐਸ. ਸੀ. ਆਰ. 639: (1969) 2 ਐਸ. ਸੀ. ਸੀ. 412; ਕੋਲਹਾਪੁਰ ਕੈਨੇਸੁਗਰ ਵਰਕਸ ਲਿਮਟਿਡ ਬਨਾਮ ਯੂਨੀਅਨ ਆਫ਼ ਇੰਡੀਆ [2000] 1 ਐਸ. ਸੀ. ਆਰ. 518: (2000) 2 ਐਸ. ਸੀ. ਸੀ. 536; ਕੇਸ਼ਵਜੀ ਰਵਜੀ ਐਂਡ ਕੰਪਨੀ ਬਨਾਮ ਇਨਕਮ ਟੈਕਸ ਕਮਿਸ਼ਨਰ [1990] 1 ਐੱਸਸੀਆਰ 243: (1990) 2 ਐੱਸਸੀਸੀ 231; ਡਾ. ਮੇਜਰ ਮੀਤਾ ਸਹਾਏ ਬਨਾਮ ਬਿਹਾਰ ਰਾਜ (2019) 15 ਐਸ. ਸੀ. ਆਰ. 273: (2019) 20 ਐਸ. ਸੀ. ਸੀ. 17; ਰਤਨ ਲਾਲ ਬਨਾਮ ਪੰਜਾਬ ਰਾਜ [1964] 7 ਐਸ. ਸੀ. ਆਰ. 676:1964 ਐਸ. ਸੀ. ਸੀ. ਔਨਲਾਈਨ ਐਸ. ਸੀ. 40; ਬਸ਼ੀਰ ਬਨਾਮ ਕੇਰਲ ਰਾਜ (2004) 2 ਐਸ. ਸੀ. ਆਰ. 224: (2004) 3 ਐਸ. ਸੀ. ਸੀ. 609; ਨੇਮੀ ਚੰਦ ਬਨਾਮ ਰਾਜਸਥਾਨ ਰਾਜ (2018) 17 ਐਸ. ਸੀ. ਸੀ 448; ਤ੍ਰਿਲੋਕ ਚੰਦ ਬਨਾਮ ਹਿਮਾਚਲ ਪ੍ਰਦੇਸ਼ ਰਾਜ (2020) 10 ਐਸਸੀਸੀ 763; ਐਮ/ਐਸ. ਏ. ਕੇ. ਸਰਕਾਰ ਐਂਡ ਕੰਪਨੀ ਐਂਡ ਏ. ਐਨ. ਆਰ. ਬਨਾਮ ਪੱਛਮੀ ਬੰਗਾਲ ਰਾਜ ਅਤੇ ਹੋਰ। [2024] 3 ਐੱਸਸੀਆਰ 356: (2024) ਐੱਸਸੀਸੀ ਔਨਲਾਈਨ ਐੱਸਸੀ 248-ਦਾ ਹਵਾਲਾ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਹੈ।

ਕਿਤਾਬਾਂ ਅਤੇ ਪੱਤਰਕਾਵਾਂ ਦਾ ਹਵਾਲਾ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ

ਹਾਲਸਬਰੀ ਦੇ ਕਾਨੂੰਨ, (5ਵੀਂ ਸੰਸਕਰਣ, 2018), ਵੋਲ 96, ਪੈਰਾ 694

ਪਰਨੇਡ ਰਿਕਾਰਡ ਇੰਡੀਆ (ਪੀ) ਲਿਮਿਟੇਡ ਬਨਾਮ ਮੱਧ ਪ੍ਰਦੇਸ਼ ਰਾਜ ਅਤੇ ਹੋਰ

ਐਕਟਾਂ ਦੀ ਸੂਚੀ

ਮੱਧ ਪ੍ਰਦੇਸ਼ ਵਿਦੇਸ਼ੀ ਸ਼ਰਾਬ ਨਿਯਮ, 1996; ਮੱਧ ਪ੍ਰਦੇਸ਼ ਆਬਕਾਰੀ ਐਕਟ, 1915; ਮੱਧ ਪ੍ਰਦੇਸ਼ ਜਨਰਲ ਕਲਾਜ਼ ਐਕਟ, 1957; ਜਨਰਲ ਕਲਾਜ਼ ਐਕਟ, 1897; ਭਾਰਤ ਦਾ ਸੰਵਿਧਾਨ।

ਕੀਵਰਡਸ ਦੀ ਸੂਚੀ

ਸ਼ਰਾਬ ਦਾ ਨੁਕਸਾਨ; ਵਿਦੇਸ਼ੀ ਸ਼ਰਾਬ; ਜੁਰਮਾਨਾ; ਜੁਰਮਾਨੇ ਦੀ ਮਾਤਰਾ; ਜੁਰਮਾਨੇ ਦੀ ਮਾਤਰਾ ਘਟਾਈ ਗਈ; ਘੱਟ ਜੁਰਮਾਨੇ; ਸੋਧ ਦੁਆਰਾ ਬਦਲਣਾ; ਰੱਦ ਨਿਯਮ; ਬਦਲ ਨਿਯਮ; ਅਧੀਨ ਕਾਨੂੰਨ; ਸੰਭਾਵਿਤ/ਪਿਛੋਕੜ/ਪਿਛੋਕੜ; ਢੁਕਵੀਂ ਸਜ਼ਾ; ਅਪਰਾਧ ਅਤੇ ਸਜ਼ਾ/ਅਪਰਾਧ ਅਤੇ ਸਜ਼ਾ ਵਿਚਕਾਰ ਸੰਤੁਲਨ; ਵਿਆਖਿਆ ਕਾਨੂੰਨ; ਕਾਨੂੰਨਾਂ ਦੀ ਉਸਾਰੀ; ਵਿਆਖਿਆ ਦੀਆਂ ਧਾਰਾਵਾਂ ਵਿੱਚ ਪਰਿਭਾਸ਼ਾਵਾਂ; ਉਸਾਰੀ ਦੇ ਅੰਦਰੂਨੀ ਸਹਾਇਤਾ.

ਤੋਂ ਪੈਦਾ ਹੋਇਆ ਕੇਸ

ਸਿਵਲ ਅਪੀਲ ਨਿਆਂਇਕ ਫੈਸਲਾਃ ਸਿਵਲ ਅਪੀਲ ਨੰ. 2024 ਦਾ 5062-5099

ਮੱਧ ਪ੍ਰਦੇਸ਼ ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਦੇ 29.06.2017 ਦੇ ਫੈਸਲੇ ਅਤੇ ਆਦੇਸ਼ ਤੋਂ. ਗਵਾਲੀਅਰ ਵਿੱਚ ਡਬਲਿਊਏ ਨੰਬਰ. 42, 41, 40, 39, 38, 37, 36, 35, 34, 33, 32, 31, 30, 29, 28, 27, 26, 25, 24, 23, 22, 21, 20, 19, 17, 16, 15, 14, 13, 12, 11, 10,9, 8, 7, 6 ਅਤੇ 100 2017 ਅਤੇ 2016 ਦੇ 425

ਪਾਰਟੀਆਂ ਲਈ ਹਾਜ਼ਰੀ

ਪ੍ਰਤਾਪ ਵੇਣੂਗੋਪਾਲ, ਸੀਨੀਅਰ. ਵਕੀਲ, ਸ਼੍ਰੀਮਤੀ ਸੁਰੇਖਾ ਰਮਨ, ਅਮਰਜੀਤ ਸਿੰਘ ਬੇਦੀ, ਅਭਿਸ਼ੇਕ ਆਨੰਦ, ਸ਼੍ਰੀਮਤੀ ਉੱਨੀਮਯਾ ਐਸ, ਸ਼੍ਰੇਅਸ਼ ਕੁਮਾਰ, ਵਕੀਲ। ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਲਈ।

ਸੌਰਭ ਮਿਸ਼ਰਾ, ਏ. ਏ. ਜੀ., ਸੰਨੀ ਚੌਧਰੀ, ਅਜੈ ਸਿੰਘ, ਵਕੀਲ। ਜਵਾਬ ਦੇਣ ਵਾਲਿਆਂ ਲਈ.

ਸੁਪਰੀਮ ਕੋਰਟ ਦਾ ਫੈਸਲਾ / ਹੁਕਮ

ਫੈਸਲਾ

ਪਾਮੀਘੰਟਮ ਸ਼੍ਰੀ ਨਰਸਿਮ੍ਹਾ, ਜੇ.

1. ਛੱਡ ਦਿਓ।

2. ਸਾਡੇ ਵਿਚਾਰ ਲਈ ਛੋਟਾ ਸਵਾਲ ਜੁਰਮਾਨੇ ਨੂੰ ਲਾਗੂ ਕਰਨ ਲਈ ਸੰਬੰਧਤ ਨਿਯਮ ਦੀ ਲਾਗੂ ਹੈ; ਕੀ ਇਹ ਉਹ ਨਿਯਮ ਹੈ ਜੋ 2009-10 ਦੇ ਲਾਇਸੈਂਸ ਦੀ ਮਿਆਦ ਦੇ ਦੌਰਾਨ ਉਲੰਘਣਾ ਹੋਣ ਵੇਲੇ ਮੌਜੂਦ ਸੀ ਜਾਂ ਉਹ ਨਿਯਮ ਜੋ 2011 ਵਿੱਚ ਬਦਲਿਆ ਗਿਆ ਸੀ ਜਦੋਂ ਇਸ ਲਈ ਕਾਰਵਾਈ ਕੀਤੀ ਗਈ ਸੀ

ਜੁਰਮਾਨੇ ਸ਼ੁਰੂ ਕੀਤੇ ਗਏ ਸਨ। ਜਿਵੇਂ ਕਿ ਬਦਲਵੇਂ ਨਿਯਮ ਨੇ ਜੁਰਮਾਨੇ ਦੀ ਮਾਤਰਾ ਨੂੰ ਘਟਾ ਦਿੱਤਾ, ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਆਪਣੀ ਅਰਜ਼ੀ 'ਤੇ ਜ਼ੋਰ ਦਿੰਦਾ ਹੈ ਪਰ ਕਾਨੂੰਨੀ ਅਧਿਕਾਰੀਆਂ ਦੇ ਨਾਲ-ਨਾਲ ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਦੇ ਡਿਵੀਜ਼ਨ ਬੈਂਚ ਨੇ ਉਸ ਦਾ ਕੇਸ ਰੱਦ ਕਰ ਦਿੱਤਾ ਅਤੇ ਪੁਰਾਣੇ ਨਿਯਮ ਤਹਿਤ ਵੱਧ ਜੁਰਮਾਨਾ ਲਗਾਇਆ।

2.1 ਪਾਲਣਾ ਕਰਨ ਦੇ ਕਾਰਨਾਂ ਲਈ, ਅਸੀਂ ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਦੀ ਦਲੀਲ ਨੂੰ ਸਵੀਕਾਰ ਕਰ ਲਿਆ ਹੈ ਅਤੇ ਅਪੀਲ ਦੀ ਆਗਿਆ ਦਿੰਦੇ ਹੋਏ, ਇਹ ਨਿਰਧਾਰਤ ਕੀਤਾ ਹੈ ਕਿ ਸੋਧ ਦਾ ਉਦੇਸ਼ ਅਪਰਾਧ ਅਤੇ ਸਜ਼ਾ ਜਾਂ ਅਪਰਾਧ ਅਤੇ ਸਜ਼ਾ ਦੇ ਵਿਚਕਾਰ ਸਹੀ ਸੰਤੁਲਨ ਪ੍ਰਾਪਤ ਕਰਨਾ ਹੈ. ਇਸ ਦੇ ਮੱਦੇਨਜ਼ਰ, ਅਤੇ ਇਹ ਮੰਨਦੇ ਹੋਏ ਕਿ ਉੱਚ ਅਤੇ ਘੱਟ ਜੁਰਮਾਨੇ ਲਗਾਉਣ ਲਈ ਸੋਧ ਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ ਜਾਂ ਬਾਅਦ ਵਿੱਚ ਅਪਰਾਧੀਆਂ ਨੂੰ ਸ਼੍ਰੇਣੀਬੱਧ ਕਰਨ ਨਾਲ ਕਿਸੇ ਵੀ ਜਨਤਕ ਹਿੱਤ ਦੀ ਪੂਰਤੀ ਨਹੀਂ ਹੁੰਦੀ, ਅਸੀਂ ਨਿਰਦੇਸ਼ ਦਿੱਤਾ ਹੈ ਕਿ ਇਕੱਲਾ ਬਦਲਿਆ ਨਿਯਮ ਹੀ ਲੰਬਿਤ ਕਾਰਵਾਈਆਂ 'ਤੇ ਲਾਗੂ ਹੋਵੇਗਾ।

3. ਤੱਥਃ - ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਸੰਸਦ ਮੈਂਬਰ ਦੇ ਅਧੀਨ ਇੱਕ ਉਪ-ਲਾਇਸੈਂਸਧਾਰਕ ਹੈ। ਵਿਦੇਸ਼ੀ ਸ਼ਰਾਬ ਦੇ ਨਿਰਮਾਣ, ਆਯਾਤ ਅਤੇ ਵਿਕਰੀ ਲਈ ਆਬਕਾਰੀ ਐਕਟ, 19151, ਮੱਧ ਪ੍ਰਦੇਸ਼ ਵਿਦੇਸ਼ੀ ਸ਼ਰਾਬ ਨਿਯਮ, 19962 ਅਧੀਨ ਨਿਯੰਤ੍ਰਿਤ ਹੈ।

3.1 ਵਿਦੇਸ਼ੀ ਸ਼ਰਾਬ ਦੀ ਦਰਾਮਦ ਕਰਨ ਵਾਲੇ ਉਪ-ਲਾਇਸੈਂਸ ਧਾਰਕਾਂ ਨੂੰ ਟ੍ਰਾਂਜਿਟ ਪਰਮਿਟ ਦਿੱਤੇ ਜਾਂਦੇ ਹਨ ਜਿਸ ਵਿੱਚ ਦਰਾਮਦ ਕੀਤੀ ਸ਼ਰਾਬ ਦੀ ਉਤਪਤੀ, ਗੁਣਵੱਤਾ, ਮਾਤਰਾ ਅਤੇ ਸਪੁਰਦਗੀ ਦੇ ਬਿੰਦੂ ਨੂੰ ਦਰਜ ਕੀਤਾ ਜਾਂਦਾ ਹੈ। ਮੰਜ਼ਿਲ ਦੇ ਬਿੰਦੂ 'ਤੇ, ਖੇਪ ਦੀ ਗੁਣਵੱਤਾ ਅਤੇ ਮਾਤਰਾ ਲਈ ਤਸਦੀਕ ਕੀਤੀ ਜਾਂਦੀ ਹੈ, ਅਤੇ ਨਿਯਮ 13 ਦੇ ਤਹਿਤ ਇੱਕ ਸਰਟੀਫਿਕੇਟ ਦਿੱਤਾ ਜਾਂਦਾ ਹੈ। ਨਿਯਮ 16 ਲੀਕੇਜ, ਭਾਫ, ਬਰਬਾਦੀ ਆਦਿ ਕਾਰਨ ਆਵਾਜਾਈ ਵਿੱਚ ਸ਼ਰਾਬ ਦੇ ਨੁਕਸਾਨ ਦੀਆਂ ਮਨਜ਼ੂਰਸ਼ੁਦਾ ਸੀਮਾਵਾਂ ਨਿਰਧਾਰਤ ਕਰਦਾ ਹੈ। ਇਸ ਨਿਯਮ ਦਾ ਉਦੇਸ਼ ਅਤੇ ਉਦੇਸ਼ ਗੈਰ ਕਾਨੂੰਨੀ ਵਿਕਰੀ ਲਈ ਸ਼ਰਾਬ ਦੀ ਗੈਰ ਕਾਨੂੰਨੀ ਵਰਤੋਂ ਨੂੰ ਰੋਕਣਾ ਅਤੇ ਆਬਕਾਰੀ ਡਿਊਟੀ ਦੀ ਚੋਰੀ ਨੂੰ ਰੋਕਣਾ ਹੈ। ਨਿਯਮ 16 ਦਾ ਸੰਬੰਧਤ ਹਿੱਸਾ ਇਸ ਪ੍ਰਕਾਰ ਹੈਃ- "ਨਿਯਮ

16. ਨੁਕਸਾਨ ਦੀ ਮਨਜ਼ੂਰਸ਼ੁਦਾ ਸੀਮਾ.-

(1) ਲੀਕੇਜ, ਭਾਫ ਆਦਿ ਦੁਆਰਾ ਆਤਮਾ ਦੇ ਅਸਲ ਨੁਕਸਾਨ ਅਤੇ ਲੋਡਿੰਗ, ਅਨਲੋਡਿੰਗ, ਹੈਂਡਲਿੰਗ ਆਦਿ ਦੇ ਕਾਰਨ ਬੋਤਲਬੰਦ ਵਿਦੇਸ਼ੀ ਸ਼ਰਾਬ ਦੇ ਟੁੱਟਣ ਲਈ ਭੱਤਾ ਦਿੱਤਾ ਜਾਵੇਗਾ। ਆਵਾਜਾਈ ਵਿੱਚ, ਇਸ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਦੱਸੀ ਗਈ ਦਰ ਉੱਤੇ। ਬੋਤਲਬੰਦ ਵਿਦੇਸ਼ੀ ਸ਼ਰਾਬ ਦੀ ਢੋਆ-ਢੁਆਈ ਜਾਂ ਬਰਾਮਦ ਦੀ ਕੁੱਲ ਮਾਤਰਾ ਮਨਜ਼ੂਰਸ਼ੁਦਾ ਨੁਕਸਾਨ ਦੀ ਗਣਨਾ ਦਾ ਅਧਾਰ ਹੋਵੇਗੀ।

1 ਇਸ ਤੋਂ ਬਾਅਦ "ਐਕਟ" ਵਜੋਂ ਜਾਣਿਆ ਜਾਂਦਾ ਹੈ।

2 ਇਸ ਤੋਂ ਬਾਅਦ "1996 ਦੇ ਨਿਯਮ" ਵਜੋਂ ਜਾਣਿਆ ਜਾਂਦਾ ਹੈ।

(2) ਐਫਐਲ 9 ਜਾਂ ਐਫਐਲ 9-ਏ ਲਾਇਸੈਂਸਧਾਰਕ ਦੇ ਅਹਾਤੇ ਵਿੱਚ ਲਿਜਾਣ ਵਾਲੀ ਆਤਮਾ 'ਤੇ ਰਹਿੰਦ-ਖੂੰਹਦ ਭੱਤੇ ਉਹੀ ਹੋਣਗੇ ਜੋ ਡਿਸਟਿਲਰੀ ਰੂਲਜ਼, 1995 ਦੇ ਨਿਯਮ 6 ਦੇ ਉਪ-ਨਿਯਮ (4) ਵਿੱਚ ਦਿੱਤੇ ਗਏ ਹਨ।

(3) ਬੋਤਲਬੰਦ ਵਿਦੇਸ਼ੀ ਸ਼ਰਾਬ ਦੇ ਸਾਰੇ ਨਿਰਯਾਤ ਲਈ ਵੱਧ ਤੋਂ ਵੱਧ ਵੇਸਟ ਅਲਾਊਂਸ 0.25% ਹੋਵੇਗਾ, ਚਾਹੇ ਦੂਰੀ ਕੋਈ ਵੀ ਹੋਵੇ।

(4) ਜੇ ਵਿਕਰੀ ਲਾਇਸੈਂਸਧਾਰਕ ਅਤੇ ਖਰੀਦ ਲਾਇਸੈਂਸਧਾਰਕ ਇੱਕੋ ਜ਼ਿਲ੍ਹੇ ਨਾਲ ਸਬੰਧਤ ਹਨ ਤਾਂ ਬੋਤਲਬੰਦ ਵਿਦੇਸ਼ੀ ਸ਼ਰਾਬ ਦੇ ਸਾਰੇ ਟ੍ਰਾਂਸਪੋਰਟ ਲਈ ਵੱਧ ਤੋਂ ਵੱਧ ਵੇਸਟ ਅਲਾਊਂਸ 0.1% ਹੋਵੇਗਾ। ਜੇ ਉਹ ਵੱਖ-ਵੱਖ ਜ਼ਿਲ੍ਹਿਆਂ ਨਾਲ ਸਬੰਧਤ ਹਨ ਤਾਂ ਇਹ 0.25% ਹੋਵੇਗਾ।

(5) ਜੇ ਬੋਤਲਬੰਦ ਵਿਦੇਸ਼ੀ ਸ਼ਰਾਬ ਦੇ ਨਿਰਯਾਤ ਜਾਂ ਢੋਆ-ਢੁਆਈ ਦੌਰਾਨ ਖਰਾਬ/ਨੁਕਸਾਨ ਉਪ-ਨਿਯਮ (3) ਜਾਂ (4) ਵਿੱਚ ਨਿਰਧਾਰਤ ਮਨਜ਼ੂਰਸ਼ੁਦਾ ਸੀਮਾ ਤੋਂ ਵੱਧ ਜਾਂਦਾ ਹੈ ਤਾਂ ਬੋਤਲਬੰਦ ਵਿਦੇਸ਼ੀ ਸ਼ਰਾਬ ਦੀ ਅਜਿਹੀ ਵਾਧੂ ਬਰਬਾਦੀ 'ਤੇ ਨਿਰਧਾਰਤ ਡਿਊਟੀ ਲਾਇਸੈਂਸਧਾਰਕ ਤੋਂ ਵਸੂਲ ਕੀਤੀ ਜਾਵੇਗੀ।

3.2 ਜੇ ਸ਼ਰਾਬ ਦੇ ਨੁਕਸਾਨ ਦੀ ਮਨਜ਼ੂਰਸ਼ੁਦਾ ਹੱਦ ਤੋਂ ਵੱਧ ਗਈ ਹੈ, ਤਾਂ 1996 ਦੇ ਨਿਯਮ ਜੁਰਮਾਨੇ ਦੀ ਤਜਵੀਜ਼ ਕਰਦੇ ਹਨ. 2009-2010 ਦੇ ਸਬੰਧਤ ਲਾਇਸੈਂਸ ਦੀ ਮਿਆਦ ਦੌਰਾਨ ਜੁਰਮਾਨੇ ਦੀ ਵਿਵਸਥਾ ਕਰਨ ਵਾਲਾ ਨਿਯਮ 19 ਵਿਦੇਸ਼ੀ ਸ਼ਰਾਬ 'ਤੇ ਭੁਗਤਾਨਯੋਗ ਵੱਧ ਤੋਂ ਵੱਧ ਡਿਊਟੀ ਦਾ ਲਗਭਗ ਚਾਰ ਗੁਣਾ ਸੀ। ਨਿਯਮ 19 ਦਾ ਸੰਬੰਧਤ ਹਿੱਸਾ ਇਸ ਪ੍ਰਕਾਰ ਹੈਃ -

"ਨਿਯਮ 19. ਜੁਰਮਾਨੇ3. -

(1) ਐਕਟ ਦੇ ਉਪਬੰਧਾਂ, ਜਾਂ ਸ਼ਰਤ ਨੰ. ਫਾਰਮ ਐੱਫ. ਐੱਲ. ਵਿੱਚ ਲਾਇਸੈਂਸ ਦਾ 4. 1, ਸ਼ਰਤ ਨੰ. ਫਾਰਮ ਐੱਫ. ਐੱਲ. 2 ਵਿੱਚ ਲਾਇਸੈਂਸ ਦੀ 7, ਸ਼ਰਤ ਨੰ. ਫਾਰਮ ਐੱਫ. ਐੱਲ. 3 ਵਿੱਚ ਲਾਈਸੈਂਸ ਦੀ ਧਾਰਾ 4 ਦੇ ਅਨੁਸਾਰ, ਆਬਕਾਰੀ ਕਮਿਸ਼ਨਰ ਜਾਂ ਕੁਲੈਕਟਰ ਇਨ੍ਹਾਂ ਵਿੱਚੋਂ ਕਿਸੇ ਵੀ ਨਿਯਮ ਜਾਂ ਐਕਟ ਦੇ ਉਪਬੰਧਾਂ ਜਾਂ ਐਕਟ ਦੇ ਤਹਿਤ ਬਣਾਏ ਗਏ ਕਿਸੇ ਹੋਰ ਨਿਯਮਾਂ ਜਾਂ ਆਬਕਾਰੀ ਕਮਿਸ਼ਨਰ ਦੁਆਰਾ ਜਾਰੀ ਆਦੇਸ਼ ਦੀ ਉਲੰਘਣਾ ਕਰਨ ਲਈ 50,000 ਰੁਪਏ ਤੋਂ ਵੱਧ ਦਾ ਜੁਰਮਾਨਾ ਲਗਾ ਸਕਦਾ ਹੈ।

(2) ਨਿਯਮ 16 ਅਤੇ ਨਿਯਮ 17 ਅਧੀਨ ਮਨਜ਼ੂਰਸ਼ੁਦਾ ਸੀਮਾਵਾਂ ਤੋਂ ਵੱਧ ਸਾਰੀਆਂ ਕਮੀਆਂ 'ਤੇ, ਐਫਐਲ. 9 ਜਾਂ ਐਫਐਲ 9- ਏ,

3 ਇਸ ਤੋਂ ਬਾਅਦ "ਪੁਰਾਣਾ ਨਿਯਮ

ਐੱਫ ਐੱਲ. 10-ਏ ਜਾਂ ਐਫਐਲ. 10-ਬੀ ਲਾਇਸੈਂਸਧਾਰਕ ਉਸ ਸਮੇਂ ਵਿਦੇਸ਼ੀ ਸ਼ਰਾਬ 'ਤੇ ਭੁਗਤਾਨਯੋਗ ਵੱਧ ਤੋਂ ਵੱਧ ਡਿਊਟੀ ਦੇ ਤਿੰਨ ਗੁਣਾ ਤੋਂ ਵੱਧ ਪਰ ਚਾਰ ਗੁਣਾ ਤੋਂ ਵੱਧ ਨਾ ਹੋਣ ਦੀ ਦਰ ਨਾਲ ਜੁਰਮਾਨਾ ਅਦਾ ਕਰਨ ਲਈ ਜ਼ਿੰਮੇਵਾਰ ਹੋਵੇਗਾ, ਜੋ ਕਿ ਆਬਕਾਰੀ ਕਮਿਸ਼ਨਰ ਜਾਂ ਉਸ ਦੁਆਰਾ ਅਧਿਕਾਰਤ ਕਿਸੇ ਅਧਿਕਾਰੀ ਦੁਆਰਾ ਲਗਾਇਆ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈਃ

ਬਸ਼ਰਤੇ ਕਿ ਜੇ ਇਹ ਆਬਕਾਰੀ ਕਮਿਸ਼ਨਰ ਜਾਂ ਅਧਿਕਾਰਤ ਅਧਿਕਾਰੀ ਦੀ ਸੰਤੁਸ਼ਟੀ ਲਈ ਸਾਬਤ ਹੋ ਜਾਂਦਾ ਹੈ ਕਿ ਅਜਿਹੀ ਵਾਧੂ ਘਾਟ ਜਾਂ ਨੁਕਸਾਨ ਕਿਸੇ ਅਟੱਲ ਕਾਰਨ, ਜਿਵੇਂ ਕਿ ਅੱਗ ਜਾਂ ਦੁਰਘਟਨਾ ਕਾਰਨ ਹੋਇਆ ਸੀ ਅਤੇ ਇਸ ਦੀ ਪਹਿਲੀ ਸੂਚਨਾ ਰਿਪੋਰਟ ਪੁਲਿਸ ਸਟੇਸ਼ਨ ਵਿੱਚ ਦਰਜ ਕੀਤੀ ਗਈ ਸੀ, ਤਾਂ ਉਹ ਇਸ ਉਪ-ਨਿਯਮ ਅਧੀਨ ਲਗਾਏ ਜਾਣ ਵਾਲੇ ਜੁਰਮਾਨੇ ਨੂੰ ਮੁਆਫ ਕਰ ਸਕਦਾ ਹੈ।

(3) ਆਬਕਾਰੀ ਕਮਿਸ਼ਨਰ ਜਾਂ ਕੁਲੈਕਟਰ ਇਨ੍ਹਾਂ ਨਿਯਮਾਂ ਜਾਂ ਐਕਟ ਦੇ ਉਪਬੰਧਾਂ, ਜਾਂ ਐਕਟ ਅਧੀਨ ਬਣਾਏ ਗਏ ਕਿਸੇ ਹੋਰ ਨਿਯਮਾਂ, ਜਾਂ ਆਬਕਾਰੀ ਕਮਿਸ਼ਨਰ ਦੁਆਰਾ ਜਾਰੀ ਆਦੇਸ਼ਾਂ ਦੀ ਉਲੰਘਣਾ ਕਰਨ 'ਤੇ ਐਕਟ ਦੀ ਧਾਰਾ 31 ਅਧੀਨ ਲਾਇਸੈਂਸ ਨੂੰ ਮੁਅੱਤਲ ਜਾਂ ਰੱਦ ਕਰ ਸਕਦਾ ਹੈ।

4. ਤੱਥ ਇਹ ਦਰਸਾਉਂਦੇ ਹਨ ਕਿ 2009-2010 ਦੇ ਲਾਇਸੈਂਸ ਸਾਲ ਦੌਰਾਨ ਕੋਈ ਕਾਰਵਾਈ ਸ਼ੁਰੂ ਨਹੀਂ ਕੀਤੀ ਗਈ ਸੀ.

5. 29.03.2011 ਨੂੰ, ਨਿਯਮ 19 ਨੂੰ ਇੱਕ ਸੋਧ ਦੁਆਰਾ ਬਦਲਿਆ ਗਿਆ ਸੀ। ਬਦਲਵੇਂ ਪ੍ਰਬੰਧ ਦਾ ਸੰਬੰਧਤ ਹਿੱਸਾ ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਹੈਃ "ਨਿਯਮ 19. ਸਜ਼ਾ 4 (1)...

(2) ਨਿਯਮ 16 ਅਤੇ ਨਿਯਮ 17, ਐੱਫ ਐੱਲ.-9, ਐੱਫ ਐੱਲ -9-ਏ, ਐੱਫ ਐੱਲ. ਲਾਇਸੈਂਸਧਾਰਕ ਉਸ ਸਮੇਂ ਵਿਦੇਸ਼ੀ ਸ਼ਰਾਬ ਉੱਤੇ ਭੁਗਤਾਨਯੋਗ ਡਿਊਟੀ ਤੋਂ ਵੱਧ ਨਾ ਹੋਣ ਵਾਲੀ ਦਰ ਉੱਤੇ ਜੁਰਮਾਨਾ ਅਦਾ ਕਰਨ ਲਈ ਜ਼ਿੰਮੇਵਾਰ ਹੋਵੇਗਾ, ਜੋ ਕਿ ਆਬਕਾਰੀ ਕਮਿਸ਼ਨਰ ਜਾਂ ਉਸ ਦੁਆਰਾ ਅਧਿਕਾਰਤ ਕਿਸੇ ਅਧਿਕਾਰੀ ਦੁਆਰਾ ਲਗਾਇਆ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈਃ

ਬਸ਼ਰਤੇ ਕਿ ਜੇ ਇਹ ਆਬਕਾਰੀ ਕਮਿਸ਼ਨਰ ਜਾਂ ਅਧਿਕਾਰਤ ਅਧਿਕਾਰੀ ਦੀ ਸੰਤੁਸ਼ਟੀ ਲਈ ਸਾਬਤ ਹੋ ਜਾਂਦਾ ਹੈ ਕਿ ਅਜਿਹੀ ਵਾਧੂ ਘਾਟ ਜਾਂ ਨੁਕਸਾਨ ਅੱਗ ਜਾਂ ਦੁਰਘਟਨਾ ਵਰਗੇ ਕੁਝ ਅਟੱਲ ਕਾਰਨਾਂ ਕਰਕੇ ਹੋਇਆ ਸੀ ਅਤੇ ਇਸ ਦੀ ਪਹਿਲੀ ਸੂਚਨਾ ਰਿਪੋਰਟ ਸਬੰਧਤ ਪੁਲਿਸ ਕੋਲ ਦਰਜ ਕੀਤੀ ਗਈ ਸੀ।

4 ਇਸ ਤੋਂ ਬਾਅਦ, "ਸਥਾਪਿਤ ਨਿਯਮ।

ਸਟੇਸ਼ਨ, ਉਹ ਇਸ ਉਪ-ਨਿਯਮ ਦੇ ਤਹਿਤ ਲਗਾਏ ਜਾਣ ਵਾਲੇ ਜੁਰਮਾਨੇ ਨੂੰ ਮੁਆਫ ਕਰ ਸਕਦਾ ਹੈ।

(ਜ਼ੋਰ ਦਿੱਤਾ)

6. ਜਿਵੇਂ ਕਿ ਸਪੱਸ਼ਟ ਹੈ, ਉਪਰੋਕਤ ਹਵਾਲਾ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਨਿਯਮ 19 ਜੁਰਮਾਨੇ ਨੂੰ ਭੁਗਤਾਨਯੋਗ ਵੱਧ ਤੋਂ ਵੱਧ ਡਿਊਟੀ ਦੇ ਚਾਰ ਗੁਣਾ ਤੋਂ ਘਟਾ ਕੇ ਵਿਦੇਸ਼ੀ ਸ਼ਰਾਬ 'ਤੇ ਭੁਗਤਾਨਯੋਗ ਡਿਊਟੀ ਤੋਂ ਵੱਧ ਨਾ ਹੋਣ ਵਾਲੀ ਰਕਮ ਕਰ ਦਿੰਦਾ ਹੈ।

7. ਸੋਧ ਦੇ ਅੱਠ ਮਹੀਨਿਆਂ ਬਾਅਦ, ਲਾਇਸੈਂਸ ਸਾਲ 2009-2010 ਦੌਰਾਨ ਮਨਜ਼ੂਰਸ਼ੁਦਾ ਹੱਦ ਤੋਂ ਵੱਧ ਦੇ ਜੁਰਮਾਨੇ ਦੀ ਅਦਾਇਗੀ ਲਈ ਮਿਤੀ 22.11.2011 ਨੂੰ ਇੱਕ ਮੰਗ ਨੋਟਿਸ ਜਾਰੀ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ। ਨੋਟਿਸ ਵਿੱਚ ਪੁਰਾਣੇ ਨਿਯਮ 19 ਅਨੁਸਾਰ ਡਿਊਟੀ ਦੇ ਚਾਰ ਗੁਣਾ ਜੁਰਮਾਨੇ ਦੀ ਮੰਗ ਕੀਤੀ ਗਈ ਸੀ। ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਨੇ ਇਹ ਦਲੀਲ ਦਿੰਦੇ ਹੋਏ ਜਵਾਬ ਦਿੱਤਾ ਕਿ ਜੁਰਮਾਨਾ, ਜੇ ਕੋਈ ਹੈ, ਤਾਂ ਸਿਰਫ ਬਦਲਵੇਂ ਨਿਯਮ 19 ਦੇ ਤਹਿਤ ਹੀ ਹੋ ਸਕਦਾ ਹੈ ਕਿਉਂਕਿ ਪੁਰਾਣਾ ਨਿਯਮ ਰੱਦ ਕਰ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਸੀ, ਅਤੇ ਅਸਲ ਵਿੱਚ, ਬਦਲਵੇਂ ਨਿਯਮ ਦੇ ਲਾਗੂ ਹੋਣ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਮੰਗ ਕੀਤੀ ਗਈ ਹੈ।

8. ਡਿਪਟੀ ਕਮਿਸ਼ਨਰ 5 ਨੇ ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਵੱਲੋਂ ਉਠਾਏ ਇਤਰਾਜ਼ਾਂ ਨੂੰ ਰੱਦ ਕਰ ਦਿੱਤਾ ਅਤੇ ਭੁਗਤਾਨਯੋਗ ਡਿਊਟੀ ਦੇ ਚਾਰ ਗੁਣਾ ਜੁਰਮਾਨੇ ਦੀ ਅਦਾਇਗੀ ਦੀ ਮੰਗ ਦੀ ਪੁਸ਼ਟੀ ਕੀਤੀ। ਡਿਪਟੀ ਕਮਿਸ਼ਨਰ ਦੇ ਆਦੇਸ਼ ਨੂੰ ਆਬਕਾਰੀ ਕਮਿਸ਼ਨਰ 6 ਅਤੇ ਇਸ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਮਾਲ ਬੋਰਡ ਗਵਾਲੀਅਰ 7 ਨੇ ਬਰਕਰਾਰ ਰੱਖਿਆ।

9. ਕਾਨੂੰਨੀ ਅਧਿਕਾਰੀਆਂ ਦੇ ਫੈਸਲਿਆਂ 'ਤੇ ਸਵਾਲ ਉਠਾਉਂਦੇ ਹੋਏ, ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਨੇ ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਵਿੱਚ ਇੱਕ ਰਿੱਟ ਪਟੀਸ਼ਨ ਦਾਇਰ ਕੀਤੀ ਜਿਸ ਦੀ ਸੁਣਵਾਈ ਕੀਤੀ ਗਈ ਅਤੇ ਇਸੇ ਤਰ੍ਹਾਂ ਦੇ ਮੁੱਦੇ ਨੂੰ ਉਠਾਉਂਦੀਆਂ 40 ਹੋਰ ਪਟੀਸ਼ਨਾਂ ਦਾ ਨਿਪਟਾਰਾ ਕੀਤਾ ਗਿਆ। ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਦੇ ਸਿੰਗਲ ਜੱਜ ਦਾ ਵਿਚਾਰ ਸੀ ਕਿ ਨਵਾਂ ਨਿਯਮ ਰਾਜਸਥਾਨ ਰਾਜ ਬਨਾਮ ਮੰਗੀਲਾਲ ਪਿੰਡਵਾਲ 8, ਪੱਛਮੀ ਉੱਤਰ ਪ੍ਰਦੇਸ਼ ਵਿੱਚ ਇੱਕ ਬਦਲ ਵਜੋਂ ਅਤੇ ਸਿਧਾਂਤਾਂ ਦੀ ਪਾਲਣਾ ਕਰਦਿਆਂ ਪੇਸ਼ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ। ਸ਼ੂਗਰ ਮਿੱਲਜ਼ ਐਸੋਸੀਏਸ਼ਨ ਬਨਾਮ ਸਟੇਟ ਆਫ਼ UP.9, ਜ਼ਿਲੇ ਸਿੰਘ, ਭਾਰਤ ਸਰਕਾਰ ਬਨਾਮ ਇੰਡੀਅਨ ਟੋਬੈਕੋ ਐਸੋਸੀਏਸ਼ਨ 10, ਨੇ ਕਿਹਾ ਕਿ ਪੁਰਾਣੇ ਨਿਯਮ ਨੂੰ ਕਾਨੂੰਨ ਦੀ ਕਿਤਾਬ ਵਿੱਚੋਂ ਰੱਦ ਕਰ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਹੈ ਅਤੇ ਸਿਰਫ ਬਦਲਵੇਂ ਨਿਯਮ ਸਾਰੀਆਂ ਬਕਾਇਆ ਅਤੇ ਭਵਿੱਖ ਦੀਆਂ ਕਾਰਵਾਈਆਂ 'ਤੇ ਲਾਗੂ ਹੁੰਦੇ ਹਨ। ਇਸ ਲਈ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੇ ਕਾਨੂੰਨੀ ਅਧਿਕਾਰੀਆਂ ਦੇ ਆਦੇਸ਼ਾਂ ਨੂੰ ਰੱਦ ਕਰ ਦਿੱਤਾ ਅਤੇ ਬਦਲਵੇਂ ਨਿਯਮ ਅਨੁਸਾਰ ਜੁਰਮਾਨਾ ਨਿਰਧਾਰਤ ਕਰਨ ਲਈ ਮਾਮਲਾ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਵਾਪਸ ਭੇਜ ਦਿੱਤਾ।

5 ਆਰਡਰ ਮਿਤੀ 18.04.2012 ਦੁਆਰਾ

6 ਆਰਡਰ ਮਿਤੀ 02.05.2013 ਦੁਆਰਾ

7 ਆਰਡਰ ਮਿਤੀ 10.12.2013 ਦੁਆਰਾ

8 [1996] ਸਪਲਾਈ. 3 ਐੱਸ.ਸੀ.ਆਰ 98 : (1996) 5 SCC 60

9 [2002] 1 ਐੱਸ.ਸੀ.ਆਰ 897 : (2002) 2 SCC 645

10 [2005] ਸਪਲਾਈ. 2 ਐੱਸ.ਸੀ.ਆਰ 859 : (2005) 7 SCC 396

10. ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਦੇ ਡਿਵੀਜ਼ਨ ਬੈਂਚ ਨੇ ਇੱਥੇ ਦਿੱਤੇ ਗਏ ਆਦੇਸ਼ ਰਾਹੀਂ ਸਿੰਗਲ ਜੱਜ ਦੇ ਫੈਸਲੇ ਨੂੰ ਇਸ ਸਧਾਰਨ ਆਧਾਰ 'ਤੇ ਉਲਟ ਦਿੱਤਾ ਕਿ ਕਿਉਂਕਿ ਲਾਇਸੈਂਸ ਇੱਕ ਸਾਲ ਲਈ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਸੀ, ਇਸ ਲਈ ਉਸ ਲਾਇਸੈਂਸ ਸਾਲ ਦੌਰਾਨ ਮੌਜੂਦ ਨਿਯਮ ਲਾਗੂ ਹੋਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ। ਡਿਵੀਜ਼ਨ ਬੈਂਚ ਅਨੁਸਾਰ ਬਦਲਵੇਂ ਨਿਯਮ ਨੂੰ ਲਾਗੂ ਨਾ ਕਰਨ ਦਾ ਕਾਰਨ ਇਹ ਵੀ ਹੈ ਕਿ ਜੁਰਮਾਨੇ ਦਾ ਨਿਰਧਾਰਣ ਠੋਸ ਕਾਨੂੰਨ ਹੋਣ ਕਰਕੇ ਪਿਛੋਕੜ ਨਾਲ ਕੰਮ ਨਹੀਂ ਕਰ ਸਕਦਾ।

11. ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਦੇ ਡਿਵੀਜ਼ਨ ਬੈਂਚ ਦੇ ਫੈਸਲੇ ਦੀ ਕਾਨੂੰਨੀਤਾ ਅਤੇ ਵੈਧਤਾ 'ਤੇ ਸਵਾਲ ਉਠਾਉਂਦੇ ਹੋਏ, ਮੌਜੂਦਾ ਅਪੀਲਾਂ ਦਾਇਰ ਕੀਤੀਆਂ ਜਾਂਦੀਆਂ ਹਨ। ਸ੍ਰੀ ਪ੍ਰਤਾਪ ਵੇਣੂਗੋਪਾਲ, ਐੱਲ. ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਵੱਲੋਂ ਪੇਸ਼ ਹੋਏ ਸੀਨੀਅਰ ਵਕੀਲ ਨੇ ਦਲੀਲ ਦਿੱਤੀ ਕਿ ਬਦਲ ਦਾ ਪ੍ਰਭਾਵ ਕਾਨੂੰਨ ਦੀ ਕਿਤਾਬ ਵਿੱਚੋਂ ਮੌਜੂਦਾ ਪ੍ਰਬੰਧ ਨੂੰ ਪੂਰੀ ਤਰ੍ਹਾਂ ਰੱਦ ਕਰਨਾ ਅਤੇ ਨਵੇਂ ਬਦਲਵੇਂ ਪ੍ਰਬੰਧ ਨੂੰ ਲਾਗੂ ਕਰਨਾ ਹੈ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਅੱਗੇ ਕਿਹਾ ਕਿ ਪੁਰਾਣੇ ਨਿਯਮ ਲਾਗੂ ਹੋਣ ਸਮੇਂ ਵਾਪਰੀਆਂ ਘਟਨਾਵਾਂ ਲਈ ਵੀ ਇਹ ਬਦਲਿਆ ਹੋਇਆ ਨਿਯਮ ਲਾਗੂ ਹੋਵੇਗਾ ਅਤੇ ਇਸ ਲਈ ਪੁਰਾਣੇ ਨਿਯਮ ਤਹਿਤ ਜੁਰਮਾਨੇ ਦੀ ਅਦਾਇਗੀ ਦੀ ਮੰਗ ਕਰਨ ਵਾਲਾ 22.11.2011 ਦਾ ਮੰਗ ਨੋਟਿਸ ਗੈਰ ਕਾਨੂੰਨੀ ਹੈ।

12. ਸ੍ਰੀ ਪ੍ਰਤਾਪ ਵੇਣੂਗੋਪਾਲ ਦੀ ਦਲੀਲ ਨੂੰ ਸਿਧਾਂਤਕ ਤੌਰ ਉੱਤੇ ਸਵੀਕਾਰ ਕਰਨ ਵਿੱਚ ਕੋਈ ਮੁਸ਼ਕਲ ਨਹੀਂ ਹੈ। ਕੋਟੇਸ਼ਵਰ ਵਿੱਤਲ ਕਾਮਥ ਬਨਾਮ ਕੇ. ਰੰਗੱਪਾ ਬਾਲਿਗਾ ਅਤੇ ਕੋ. 11 ਵਿੱਚ, ਇਸ ਅਦਾਲਤ ਨੇ ਇੱਕ ਨਿਯਮ ਦੇ ਸੁਪਰਸੈਸ਼ਨ ਅਤੇ ਇੱਕ ਨਿਯਮ ਦੇ ਬਦਲ ਦੇ ਵਿੱਚ ਅੰਤਰ ਨੂੰ ਸਾਹਮਣੇ ਲਿਆਂਦਾ, ਅਤੇ ਕਿਹਾ ਕਿ ਬਦਲ ਦੀ ਪ੍ਰਕਿਰਿਆ ਵਿੱਚ ਦੋ ਪੜ੍ਹਾਅ ਹੁੰਦੇ ਹਨ-ਪਹਿਲਾ, ਪੁਰਾਣਾ ਨਿਯਮ ਰੱਦ ਕਰ ਦਿੱਤਾ ਜਾਂਦਾ ਹੈ, ਅਤੇ ਅਗਲਾ, ਇੱਕ ਨਵਾਂ ਨਿਯਮ ਇਸ ਦੀ ਥਾਂ ਤੇ ਹੋਂਦ ਵਿੱਚ ਲਿਆਂਦਾ ਜਾਂਦਾ ਹੈ:8. ਉਸ ਸਮਾਨਤਾ ਉੱਤੇ, ਇਹ ਦਲੀਲ ਦਿੱਤੀ ਗਈ ਸੀ ਕਿ, ਜੇ ਅਸੀਂ ਮੰਨਦੇ ਹਾਂ ਕਿ 1950 ਦਾ ਪਾਬੰਦੀ ਆਦੇਸ਼ ਅਯੋਗ ਸੀ, ਤਾਂ ਪਿਛਲੇ ਪਾਬੰਦੀ ਆਦੇਸ਼ 1119 ਨੂੰ ਮੁੜ ਸੁਰਜੀਤ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ ਜਾ ਸਕਦਾ। ਇਹ ਦਲੀਲ ਇੱਕ ਨਿਯਮ ਦੇ ਉੱਪਰਲੇ ਹਿੱਸੇ ਅਤੇ ਇੱਕ ਨਿਯਮ ਦੇ ਬਦਲ ਦੇ ਵਿੱਚ ਅੰਤਰ ਨੂੰ ਨਜ਼ਰਅੰਦਾਜ਼ ਕਰਦੀ ਹੈ। ਫਰਮ ਏ.ਟੀ.ਬੀ ਦੇ ਮਾਮਲੇ ਵਿੱਚ. ਮਹਿਤਾਬ ਮਾਜਿਦ ਐਂਡ ਕੰਪਨੀ, ਨਵਾਂ ਨਿਯਮ 16 ਪੁਰਾਣੇ ਨਿਯਮ 16 ਲਈ ਬਦਲਿਆ ਗਿਆ ਸੀ। ਤਬਦੀਲੀ ਦੀ ਪ੍ਰਕਿਰਿਆ ਵਿੱਚ ਦੋ ਪੜ੍ਹਾਅ ਹੁੰਦੇ ਹਨ। ਪਹਿਲਾ, ਇਸ ਦੁਆਰਾ ਬਣਾਏ ਗਏ ਪੁਰਾਣੇ ਨਿਯਮ ਦੀ ਹੋਂਦ ਖ਼ਤਮ ਹੋ ਜਾਂਦੀ ਹੈ ਅਤੇ ਅਗਲਾ, ਇਸ ਦੀ ਥਾਂ ਨਵਾਂ ਨਿਯਮ ਹੋਂਦ ਵਿੱਚ ਲਿਆਂਦਾ ਜਾਂਦਾ ਹੈ।

ਭਾਵੇਂ ਨਵਾਂ ਨਿਯਮ ਅਯੋਗ ਹੋ ਜਾਂਦਾ ਹੈ, ਪਰ ਪੁਰਾਣੇ ਨਿਯਮ ਦੀ ਹੋਂਦ ਖ਼ਤਮ ਹੋਣ ਦਾ ਪਹਿਲਾ ਕਦਮ ਲਾਗੂ ਹੋ ਜਾਂਦਾ ਹੈ ਅਤੇ ਇਸੇ ਕਾਰਨ ਅਦਾਲਤ ਨੇ ਕਿਹਾ ਕਿ ਨਵੇਂ ਨਿਯਮ ਨੂੰ ਅਯੋਗ ਘੋਸ਼ਿਤ ਕਰਨ 'ਤੇ ਪੁਰਾਣੇ ਨਿਯਮ ਨੂੰ ਮੁੜ ਸੁਰਜੀਤ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ ਜਾ ਸਕਦਾ।

11 [1969] 3 ਐਸ.ਸੀ.ਆਰ 40 : (1969) 1 ਐਸ.ਸੀ.ਸੀ 255

12.1 ਜ਼ਿਲੇ ਸਿੰਘ ਬਨਾਮ ਹਰਿਆਣਾ ਰਾਜ 12 ਵਿੱਚ, ਇਸ ਅਦਾਲਤ ਨੇ ਬਦਲ ਕੇ ਇੱਕ ਸੋਧ ਦੇ ਵਿਧਾਨਕ ਅਭਿਆਸ ਦਾ ਹਵਾਲਾ ਦਿੱਤਾ ਅਤੇ ਕਿਹਾ ਕਿ ਬਦਲ ਦਾ ਪ੍ਰਭਾਵ ਉਸ ਸਮੇਂ ਦੌਰਾਨ ਕਾਨੂੰਨ ਦੇ ਸੰਚਾਲਨ ਵਿੱਚ ਸੋਧ ਕਰਨ ਦਾ ਹੋਵੇਗਾ ਜਿਸ ਵਿੱਚ ਇਹ ਲਾਗੂ ਸੀ। "24. ਇੱਕ ਪਾਠ ਨੂੰ ਦੂਜੇ ਪਹਿਲਾਂ ਤੋਂ ਮੌਜੂਦ ਪਾਠ ਲਈ ਬਦਲਣਾ ਵਿਧਾਨਕ ਖਰੜੇ ਵਿੱਚ ਵਰਤੇ ਜਾਣ ਵਾਲੇ ਜਾਣੇ-ਪਛਾਣੇ ਅਤੇ ਚੰਗੀ ਤਰ੍ਹਾਂ ਮਾਨਤਾ ਪ੍ਰਾਪਤ ਅਭਿਆਸਾਂ ਵਿੱਚੋਂ ਇੱਕ ਹੈ। "ਬਦਲ" ਨੂੰ "ਸੁਪਰਸੈਸ਼ਨ" ਜਾਂ ਮੌਜੂਦਾ ਪ੍ਰਬੰਧ ਨੂੰ ਸਿਰਫ਼ ਰੱਦ ਕਰਨ ਤੋਂ ਵੱਖ ਕੀਤਾ ਜਾਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ।

25. ਕਿਸੇ ਪ੍ਰਬੰਧ ਦੇ ਬਦਲ ਦੇ ਨਤੀਜੇ ਵਜੋਂ ਪਹਿਲਾਂ ਦੇ ਪ੍ਰਬੰਧ ਨੂੰ ਰੱਦ ਕਰ ਦਿੱਤਾ ਜਾਂਦਾ ਹੈ ਅਤੇ ਇਸ ਨੂੰ ਨਵੇਂ ਪ੍ਰਬੰਧ ਦੁਆਰਾ ਬਦਲ ਦਿੱਤਾ ਜਾਂਦਾ ਹੈ (ਵੇਖੋ ਕਾਨੂੰਨੀ ਵਿਆਖਿਆ ਦੇ ਸਿਧਾਂਤ, ਆਈਬੀਆਈਡੀ., ਸਫ਼ਾ 565) ਜੇ ਪ੍ਰਸਤਾਵ ਦੇ ਸਮਰਥਨ ਵਿੱਚ ਕਿਸੇ ਅਧਿਕਾਰ ਦੀ ਜ਼ਰੂਰਤ ਹੈ, ਤਾਂ ਇਹ ਪੱਛਮੀ ਉੱਤਰ ਪ੍ਰਦੇਸ਼ ਵਿੱਚ ਪਾਇਆ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ। ਸ਼ੂਗਰ ਮਿੱਲਜ਼ ਐਸੋਸੀਏਸ਼ਨ. ਬਨਾਮ ਯੂ. ਪੀ. ਰਾਜ 13, ਰਾਜਸਥਾਨ ਰਾਜ ਬਨਾਮ ਮੰਗੀਲਾਲ ਪਿੰਡਵਾਲ 14, ਕੋਟੇਸ਼ਵਰ ਵਿੱਤਲ ਕਾਮਤ ਬਨਾਮ ਕੇ. ਰੰਗੱਪਾ ਬਾਲਿਗਾ ਅਤੇ ਕੋ15 ਅਤੇ ਏ. ਐਲ. ਵੀ. ਆਰ. ਐਸ. ਟੀ. ਵੀਰੱਪਾ ਚੇਤੀਆਰ ਬਨਾਮ ਆਈਐੱਸ ਮਾਈਕਲ 16. ਪੱਛਮੀ ਯੂਪੀ ਵਿੱਚ। ਸ਼ੂਗਰ ਮਿੱਲਜ਼ ਐਸੋਸੀਏਸ਼ਨ. 17 ਕੇਸ ਇਸ ਅਦਾਲਤ ਦੇ ਤਿੰਨ ਜੱਜਾਂ ਦੇ ਬੈਂਚ ਨੇ ਫੈਸਲਾ ਦਿੱਤਾ ਕਿ ਰਾਜ ਸਰਕਾਰ ਪੁਰਾਣੇ ਨਿਯਮ ਦੀ ਥਾਂ ਨਵੇਂ ਨਿਯਮ ਨੂੰ ਬਦਲ ਕੇ ਪੁਰਾਣੇ ਨਿਯਮ ਨੂੰ ਜ਼ਿੰਦਾ ਰੱਖਣ ਦਾ ਇਰਾਦਾ ਨਹੀਂ ਰੱਖਦੀ ਸੀ।

ਇਸ ਮੁੱਦੇ ਨੂੰ ਕੇਂਦਰ ਵਿੱਚ ਰੱਖਣ ਵਾਲੇ ਹਾਲਾਤਾਂ ਦੀ ਸੰਪੂਰਨਤਾ ਨੂੰ ਧਿਆਨ ਵਿੱਚ ਰੱਖਦੇ ਹੋਏ ਅਦਾਲਤ ਨੇ ਕਿਹਾ ਕਿ ਬਦਲ ਦਾ ਪ੍ਰਭਾਵ ਸਿਰਫ਼ ਪੁਰਾਣੇ ਨਿਯਮ ਨੂੰ ਹਟਾਉਣ ਅਤੇ ਨਵੇਂ ਨਿਯਮ ਨੂੰ ਲਾਗੂ ਕਰਨ ਦਾ ਸੀ। ਮੰਗੀਲਾਲ ਪਿੰਡਵਾਲ 18 ਮਾਮਲੇ ਵਿੱਚ ਇਸ ਅਦਾਲਤ ਨੇ ਇੱਕ ਕਾਨੂੰਨ ਦੇ ਪਾਠ ਵਿੱਚ ਸ਼ਾਮਲ ਕੀਤੀ ਗਈ ਸੋਧ ਦੁਆਰਾ ਇੱਕ ਸੋਧ ਦੀ ਵਿਧਾਨਕ ਪ੍ਰੈਕਟਿਸ ਨੂੰ ਬਰਕਰਾਰ ਰੱਖਿਆ ਜਿਸ ਦੀ ਹੋਂਦ ਖ਼ਤਮ ਹੋ ਗਈ ਸੀ ਅਤੇ ਇਹ ਫੈਸਲਾ ਦਿੱਤਾ ਕਿ ਇਸ ਤਬਦੀਲੀ ਦਾ ਪ੍ਰਭਾਵ ਉਸ ਸਮੇਂ ਦੌਰਾਨ ਕਾਨੂੰਨ ਦੇ ਸੰਚਾਲਨ ਵਿੱਚ ਸੋਧ ਕਰਨ ਦਾ ਹੋਵੇਗਾ ਜਿਸ ਵਿੱਚ ਇਹ ਲਾਗੂ ਸੀ। ਕੋਟੇਸ਼ਵਰ ਕੇਸ 19 ਵਿੱਚ ਇਸ ਅਦਾਲਤ ਦੇ ਤਿੰਨ ਜੱਜਾਂ ਦੇ ਬੈਂਚ ਨੇ ਦੋਵਾਂ ਦੇ ਵਿੱਚ ਅੰਤਰ ਉੱਤੇ ਜ਼ੋਰ ਦਿੱਤਾ।

12 [2004] ਸਪਲਾਈ. 5 ਐਸ.ਸੀ.ਆਰ 272 : (2004) 8 ਐਸ.ਸੀ.ਸੀ 1

13 [2002] 1 ਐਸ.ਸੀ.ਆਰ 897 : (2002) 2 ਐਸ.ਸੀ.ਸੀ 645

14 [1996] ਸਪਲਾਈ. 3 ਐਸ.ਸੀ.ਆਰ 98 : (1996) 5 ਐਸ.ਸੀ.ਸੀ 60

15 [1969] 3 ਐਸ.ਸੀ.ਆਰ 40 : (1969) 1 ਐਸ.ਸੀ.ਸੀ 255

16 1963 ਸਪਲਾਈ (2) ਐਸ.ਸੀ.ਆਰ 244

17 [2002] 1 ਐਸ.ਸੀ.ਆਰ 897 : (2002) 2 ਐਸ.ਸੀ.ਸੀ 645

18 (1996) 5 ਐਸ.ਸੀ.ਆਰ 60

19 (1969) 1 ਐਸ.ਸੀ.ਆਰ 255

ਇੱਕ ਨਿਯਮ ਦਾ "ਸੁਪਰਸੈਸ਼ਨ" ਅਤੇ ਇੱਕ ਨਿਯਮ ਦਾ "ਬਦਲ" ਅਤੇ ਇਹ ਮੰਨਿਆ ਗਿਆ ਕਿ ਬਦਲ ਦੀ ਪ੍ਰਕਿਰਿਆ ਵਿੱਚ ਦੋ ਪੜ੍ਹਾਅ ਹੁੰਦੇ ਹਨਃ ਪਹਿਲਾ, ਪੁਰਾਣੇ ਨਿਯਮ ਦੀ ਹੋਂਦ ਨੂੰ ਖਤਮ ਕਰ ਦਿੱਤਾ ਜਾਂਦਾ ਹੈ ਅਤੇ ਅਗਲਾ, ਨਵਾਂ ਨਿਯਮ ਇਸ ਦੀ ਜਗ੍ਹਾ ਹੋਂਦ ਵਿੱਚ ਲਿਆਂਦਾ ਜਾਂਦਾ ਹੈ।

12.2 ਗੋਂਟੁਮੁਕ੍ਕਲਾ ਵੈਂਕਟ ਕ੍ਰਿਸ਼ਮਰਾਜੂ ਬਨਾਮ ਭਾਰਤ ਸੰਘ, 20 ਵਿੱਚ ਇੱਕ ਤਾਜ਼ਾ ਫੈਸਲੇ ਵਿੱਚ ਇੱਕ ਮਾਮੂਲੀ ਫਰਕ ਦੇਖਿਆ ਗਿਆ ਹੈ ਜਿੱਥੇ ਇਸ ਅਦਾਲਤ ਨੇ ਫੈਸਲਾ ਦਿੱਤਾ ਸੀ ਕਿਃ

"18. ਆਮ ਤੌਰ ਉੱਤੇ ਜਿੱਥੇ ਵੀ ਵਿਧਾਨ ਸਭਾ ਦੁਆਰਾ "ਬਦਲ" ਜਾਂ "ਬਦਲ" ਸ਼ਬਦ ਦੀ ਵਰਤੋਂ ਕੀਤੀ ਜਾਂਦੀ ਹੈ, ਉੱਥੇ ਇਸ ਦਾ ਪ੍ਰਭਾਵ ਪੁਰਾਣੇ ਪ੍ਰਬੰਧ ਨੂੰ ਹਟਾਉਣ ਅਤੇ ਨਵੇਂ ਪ੍ਰਬੰਧ ਨੂੰ ਕਾਰਜਸ਼ੀਲ ਬਣਾਉਣ ਦਾ ਹੁੰਦਾ ਹੈ। ਬਦਲ ਦੀ ਪ੍ਰਕਿਰਿਆ ਵਿੱਚ ਦੋ ਪੜ੍ਹਾਅ ਹੁੰਦੇ ਹਨਃ ਪਹਿਲਾ, ਪੁਰਾਣੇ ਨਿਯਮ ਨੂੰ ਖ਼ਤਮ ਕਰ ਦਿੱਤਾ ਜਾਂਦਾ ਹੈ ਅਤੇ ਅਗਲਾ, ਇਸ ਦੀ ਥਾਂ ਨਵਾਂ ਨਿਯਮ ਹੋਂਦ ਵਿੱਚ ਲਿਆਂਦਾ ਜਾਂਦਾ ਹੈ। ਨਿਯਮ ਇਹ ਹੈ ਕਿ ਜਦੋਂ ਕੋਈ ਅਗਲਾ ਐਕਟ ਕਿਸੇ ਪੁਰਾਣੇ ਐਕਟ ਨੂੰ ਇਸ ਤਰੀਕੇ ਨਾਲ ਸੋਧਦਾ ਹੈ ਕਿ ਉਹ ਆਪਣੇ ਆਪ ਨੂੰ ਜਾਂ ਆਪਣੇ ਆਪ ਦੇ ਕਿਸੇ ਹਿੱਸੇ ਨੂੰ ਪਹਿਲੇ ਵਿੱਚ ਸ਼ਾਮਲ ਕਰੇ, ਤਾਂ ਉਸ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਪੁਰਾਣੇ ਐਕਟ ਨੂੰ ਪੜ੍ਹਿਆ ਅਤੇ ਸਮਝਿਆ ਜਾਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ ਜਿਵੇਂ ਕਿ ਬਦਲੇ ਹੋਏ ਸ਼ਬਦਾਂ ਨੂੰ ਪੁਰਾਣੇ ਐਕਟ ਵਿੱਚ ਕਲਮ ਅਤੇ ਸਿਆਹੀ ਨਾਲ ਲਿਖਿਆ ਗਿਆ ਸੀ ਅਤੇ ਪੁਰਾਣੇ ਸ਼ਬਦਾਂ ਨੂੰ ਬਾਹਰ ਕੱਢਿਆ ਗਿਆ ਸੀ ਤਾਂ ਜੋ ਇਸ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਸੋਧ ਐਕਟ ਦਾ ਹਵਾਲਾ ਦੇਣ ਦੀ ਕੋਈ ਲੋੜ ਨਾ ਪਵੇ। ਇਸ ਵਿੱਚ ਕੋਈ ਸ਼ੱਕ ਨਹੀਂ ਹੈ ਕਿ ਕੁਝ ਸਥਿਤੀਆਂ ਵਿੱਚ, ਅਦਾਲਤ ਵਿਧਾਨ ਸਭਾ ਦੁਆਰਾ ਪ੍ਰਾਪਤ ਕੀਤੇ ਜਾਣ ਵਾਲੇ ਉਦੇਸ਼ ਅਤੇ ਉਦੇਸ਼ ਨੂੰ ਧਿਆਨ ਵਿੱਚ ਰੱਖਦੇ ਹੋਏ "ਬਦਲ" ਸ਼ਬਦ ਨੂੰ ਇੱਕ ਸੰਭਾਵਿਤ ਪ੍ਰਭਾਵ ਵਾਲੀ "ਸੋਧ" ਦੇ ਰੂਪ ਵਿੱਚ ਸਮਝ ਸਕਦੀ ਹੈ। ਇਸ ਲਈ, ਅਸੀਂ ਇਹ ਨਹੀਂ ਸੋਚਦੇ ਕਿ ਇਹ ਇੱਕ ਸਰਵ ਵਿਆਪਕ ਨਿਯਮ ਹੈ ਕਿ ਸ਼ਬਦ "ਬਦਲ" ਜ਼ਰੂਰੀ ਤੌਰ ਉੱਤੇ ਜਾਂ ਹਮੇਸ਼ਾ ਦੋ ਵੱਖ-ਵੱਖ ਕਦਮਾਂ ਨੂੰ ਦਰਸਾਉਂਦਾ ਹੈ, ਭਾਵ, ਇੱਕ ਰੱਦ ਕਰਨ ਦਾ ਅਤੇ ਦੂਜਾ ਇੱਕ ਨਵੇਂ ਕਾਨੂੰਨ ਦਾ ਭਾਵੇਂ ਇਹ ਦੋ ਕਦਮਾਂ ਨੂੰ ਦਰਸਾਉਂਦਾ ਹੈ। ਹਾਲਾਂਕਿ, ਉਪਰੋਕਤ ਆਮ ਅਰਥ ਨੂੰ ਉਦੋਂ ਤੱਕ ਲਾਗੂ ਕੀਤਾ ਜਾਣਾ ਹੈ, ਜਦੋਂ ਤੱਕ ਇਹ ਨਹੀਂ ਪਾਇਆ ਜਾਂਦਾ ਕਿ ਵਿਧਾਨ ਸਭਾ ਦਾ ਇਰਾਦਾ ਹੋਰ ਸੀ। ਜਿੱਥੋਂ ਤੱਕ ਮੌਜੂਦਾ ਮਾਮਲੇ ਦਾ ਸਬੰਧ ਹੈ, ਜਿਵੇਂ ਕਿ ਇਸ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਚਰਚਾ ਕੀਤੀ ਗਈ ਹੈ, ਵਿਧਾਨਕ ਇਰਾਦਾ ਉਨ੍ਹਾਂ ਮੌਜੂਦਾ ਅਧਿਕਾਰੀਆਂ ਦੇ ਸਬੰਧ ਵਿੱਚ ਵੀ ਸੋਧੇ ਪ੍ਰਬੰਧ ਨੂੰ ਲਾਗੂ ਕਰਨਾ ਸੀ ਜੋ 1-9-2016 ਨੂੰ ਸੇਵਾ ਵਿੱਚ ਸਨ।

13. ਕਿਸੇ ਕਾਨੂੰਨੀ ਪ੍ਰਬੰਧ ਨੂੰ ਰੱਦ ਕਰਨ ਜਾਂ ਬਦਲਣ ਦੀ ਕਾਰਵਾਈ ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਸਪੱਸ਼ਟ ਹੈ, ਰੱਦ ਕੀਤੀ ਗਈ ਵਿਵਸਥਾ ਉਸ ਮਿਤੀ ਤੋਂ ਕੰਮ ਕਰਨਾ ਬੰਦ ਕਰ ਦੇਵੇਗੀ।

20 [2018] 11 ਐਸ.ਸੀ.ਆਰ 39 : (2019) 17 ਐਸ.ਸੀ.ਸੀ 590

ਰੱਦ ਕਰਨ ਅਤੇ ਬਦਲਿਆ ਪ੍ਰਬੰਧ ਇਸ ਦੇ ਬਦਲ ਦੀ ਮਿਤੀ ਤੋਂ ਕੰਮ ਕਰਨਾ ਸ਼ੁਰੂ ਕਰ ਦੇਵੇਗਾ। ਇਹ ਸਿਧਾਂਤ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ ਕਾਨੂੰਨੀ ਤਜਵੀਜ਼ ਦੇ ਅਧੀਨ ਹੈ। ਕਾਨੂੰਨ ਰੱਦ ਕੀਤੇ ਪ੍ਰਬੰਧ ਨੂੰ ਰੱਦ ਕਰਨ ਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ ਸ਼ੁਰੂ ਹੋਏ ਲੈਣ-ਦੇਣ 'ਤੇ ਲਾਗੂ ਕਰਨ ਦੇ ਯੋਗ ਬਣਾ ਸਕਦਾ ਹੈ। ਇਸੇ ਤਰ੍ਹਾਂ, ਇੱਕ ਬਦਲਵਾਂ ਪ੍ਰਬੰਧ ਜੋ ਸੰਭਾਵਤ ਤੌਰ 'ਤੇ ਕੰਮ ਕਰਦਾ ਹੈ, ਜੇ ਇਹ ਨਿੱਜੀ ਅਧਿਕਾਰਾਂ ਨੂੰ ਪ੍ਰਭਾਵਤ ਕਰਦਾ ਹੈ, ਕਾਨੂੰਨੀ ਤਜਵੀਜ਼ ਦੇ ਅਧੀਨ, ਵੀ ਪਿਛੋਕੜ ਨਾਲ ਕੰਮ ਕਰ ਸਕਦਾ ਹੈ।

14. ਅਧੀਨ ਕਾਨੂੰਨ ਨੂੰ ਚਲਾਉਣ ਵਾਲਾ ਸਿਧਾਂਤ ਥੋੜ੍ਹਾ ਵੱਖਰਾ ਹੁੰਦਾ ਹੈ ਜਿੰਨਾ ਇੱਕ ਅਧੀਨ ਕਾਨੂੰਨ ਦੇ ਸੰਚਾਲਨ ਨੂੰ ਮੂਲ ਐਕਟ ਦੇ ਸਸ਼ਕਤੀਕਰਨ ਦੁਆਰਾ ਨਿਰਧਾਰਤ ਕੀਤਾ ਜਾਂਦਾ ਹੈ। ਕਾਰਜਪਾਲਿਕਾ ਨੂੰ ਸੰਭਾਵਤ ਜਾਂ ਪਿਛੋਕੜ ਨਾਲ ਨਿਯਮ ਬਣਾਉਣ ਦੇ ਯੋਗ ਬਣਾਉਣ ਲਈ ਵਿਧਾਨਕ ਅਧਿਕਾਰ ਮਹੱਤਵਪੂਰਨ ਹੈ। ਕਾਨੂੰਨੀ ਸਸ਼ਕਤੀਕਰਨ ਤੋਂ ਬਿਨਾਂ, ਅਧੀਨ ਕਾਨੂੰਨ ਹਮੇਸ਼ਾ ਇਸ ਦੇ ਜਾਰੀ ਹੋਣ ਦੀ ਮਿਤੀ ਤੋਂ ਹੀ ਕੰਮ ਕਰਨਾ ਸ਼ੁਰੂ ਕਰ ਦੇਵੇਗਾ ਅਤੇ ਉਸੇ ਸਮੇਂ, ਇਸ ਨੂੰ ਹਟਾਉਣ ਜਾਂ ਵਾਪਸ ਲੈਣ ਦੀ ਮਿਤੀ ਤੋਂ ਮੌਜੂਦ ਨਹੀਂ ਰਹੇਗਾ। ਇਸ ਫ਼ਰਕ ਦਾ ਕਾਰਨ ਸੰਸਦ ਦੀ ਸਰਬਉੱਚਤਾ ਅਤੇ ਇਸ ਦੇ ਕਾਰਜਕਾਰੀ ਕਾਰਵਾਈ ਦੇ ਨਿਯੰਤਰਣ ਵਿੱਚ ਹੈ, ਜੋ ਕਿ ਪ੍ਰਸ਼ਾਸਕੀ ਕਾਨੂੰਨ ਦਾ ਇੱਕ ਮਹੱਤਵਪੂਰਨ ਵਿਸ਼ਾ ਹੈ।

15. ਹੁਣ ਅਸੀਂ ਸੰਸਦ ਮੈਂਬਰ ਦੇ ਅਧੀਨ ਨਿਯਮ ਬਣਾਉਣ ਦੀ ਸ਼ਕਤੀ ਦਾ ਹਵਾਲਾ ਦੇਵਾਂਗੇ। ਆਬਕਾਰੀ ਐਕਟ, 1915 ਐਕਟ ਦੀ ਧਾਰਾ 62 ਰਾਜ ਨੂੰ ਨਿਯਮ ਬਣਾਉਣ ਦਾ ਅਧਿਕਾਰ ਦਿੰਦੀ ਹੈ।

ਸੈਕਸ਼ਨ 62 ਦਾ ਸੰਬੰਧਤ ਹਿੱਸਾ ਇਸ ਪ੍ਰਕਾਰ ਹੈਃ-"62. ਨਿਯਮ ਬਣਾਉਣ ਦੀ ਸ਼ਕਤੀ। (1) ਰਾਜ ਸਰਕਾਰ ਇਸ ਐਕਟ ਦੇ ਉਪਬੰਧਾਂ ਨੂੰ ਲਾਗੂ ਕਰਨ ਦੇ ਉਦੇਸ਼ ਲਈ ਨਿਯਮ ਬਣਾ ਸਕਦੀ ਹੈ।

(2) ਵਿਸ਼ੇਸ਼ ਤੌਰ 'ਤੇ, ਅਤੇ ਉਪਰੋਕਤ ਪ੍ਰਬੰਧ ਦੀ ਆਮਤਾ' ਤੇ ਪੱਖਪਾਤ ਕੀਤੇ ਬਿਨਾਂ, ਰਾਜ ਸਰਕਾਰ ਨਿਯਮ ਬਣਾ ਸਕਦੀ ਹੈ-(ਏ) ਆਬਕਾਰੀ ਅਧਿਕਾਰੀਆਂ ਦੀਆਂ ਸ਼ਕਤੀਆਂ ਅਤੇ ਕਰਤੱਵ ਨਿਰਧਾਰਤ ਕਰਨਾ; (ਬੀ) ਤੋਂ (ਐਨ)...

(3) ਨਿਯਮ ਬਣਾਉਣ ਦੀ ਇਸ ਧਾਰਾ ਦੁਆਰਾ ਦਿੱਤੀ ਗਈ ਸ਼ਕਤੀ ਇਸ ਸ਼ਰਤ ਦੇ ਅਧੀਨ ਹੈ ਕਿ ਉਪ-ਧਾਰਾ (2) (ਏ) (ਬੀ) (ਸੀ) (ਈ) (ਐੱਫ) (ਆਈ) (ਐੱਲ) ਅਤੇ (ਐੱਮ) ਦੇ ਤਹਿਤ ਬਣਾਏ ਗਏ ਨਿਯਮ ਪਿਛਲੇ ਪ੍ਰਕਾਸ਼ਨ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਬਣਾਏ ਜਾਣਗੇਃ

ਬਸ਼ਰਤੇ ਕਿ ਅਜਿਹੇ ਕੋਈ ਵੀ ਨਿਯਮ ਪਿਛਲੇ ਪ੍ਰਕਾਸ਼ਨ ਤੋਂ ਬਿਨਾਂ ਬਣਾਏ ਜਾ ਸਕਦੇ ਹਨ ਜੇ ਰਾਜ ਸਰਕਾਰ ਇਹ ਸਮਝਦੀ ਹੈ ਕਿ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਤੁਰੰਤ ਲਾਗੂ ਕੀਤਾ ਜਾਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ।

16. ਸੈਕਸ਼ਨ 62 ਕਾਰਜਪਾਲਿਕਾ ਨੂੰ ਰੱਦ ਕੀਤੇ ਗਏ ਨਿਯਮ ਨੂੰ ਉਨ੍ਹਾਂ ਘਟਨਾਵਾਂ 'ਤੇ ਲਾਗੂ ਕਰਨ ਦੇ ਯੋਗ ਨਹੀਂ ਬਣਾਉਂਦਾ ਜੋ ਨਿਯਮ ਦੇ ਰਹਿਣ ਦੌਰਾਨ ਸ਼ੁਰੂ ਹੋਏ ਹਨ। ਹਾਲਾਂਕਿ, ਸੈਕਸ਼ਨ 63 ਕੁਝ ਮਹੱਤਵ ਰੱਖਦਾ ਹੈ। ਇਹ ਕਾਰਜਪਾਲਿਕਾ ਨੂੰ ਉਸ ਮਿਤੀ ਤੋਂ ਨਿਯਮ ਨੂੰ ਚਲਾਉਣ ਦੇ ਯੋਗ ਬਣਾਉਂਦਾ ਹੈ ਜੋ ਉਸ ਲਈ ਨਿਰਧਾਰਤ ਕੀਤੀ ਜਾ ਸਕਦੀ ਹੈ। ਸੈਕਸ਼ਨ 63 ਨੂੰ ਹੇਠ ਲਿਖੇ ਅਨੁਸਾਰ ਦੁਬਾਰਾ ਪੇਸ਼ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈਃ-

"63. ਨਿਯਮਾਂ ਅਤੇ ਨੋਟੀਫਿਕੇਸ਼ਨਾਂ ਦਾ ਪ੍ਰਕਾਸ਼ਨ। ਇਸ ਐਕਟ ਅਧੀਨ ਬਣਾਏ ਗਏ ਸਾਰੇ ਨਿਯਮ ਅਤੇ ਨੋਟੀਫਿਕੇਸ਼ਨ ਸਰਕਾਰੀ ਗਜ਼ਟ ਵਿੱਚ ਪ੍ਰਕਾਸ਼ਿਤ ਕੀਤੇ ਜਾਣਗੇ ਅਤੇ ਅਜਿਹੇ ਪ੍ਰਕਾਸ਼ਨ ਦੀ ਮਿਤੀ ਤੋਂ ਜਾਂ ਉਸ ਲਈ ਨਿਰਧਾਰਤ ਕੀਤੀ ਗਈ ਕਿਸੇ ਹੋਰ ਮਿਤੀ ਤੋਂ ਲਾਗੂ ਹੋਣਗੇ।

17. ਇਹ ਸਪੱਸ਼ਟ ਹੈ ਕਿ ਐਕਟ ਦੀ ਧਾਰਾ 63 ਵੀ ਇਸ ਦੇ ਗੁਜ਼ਾਰੇ ਦੌਰਾਨ ਪ੍ਰਾਪਤ ਹੋਏ ਅਧਿਕਾਰਾਂ ਅਤੇ ਦੇਣਦਾਰੀਆਂ ਦੇ ਰੱਦ ਕੀਤੇ ਪ੍ਰਬੰਧ ਨੂੰ ਜਾਰੀ ਰੱਖਣ ਦੀ ਵਿਵਸਥਾ ਨਹੀਂ ਕਰਦੀ। ਵੱਧ ਤੋਂ ਵੱਧ, M.P. ਦੀ ਧਾਰਾ 63. ਆਬਕਾਰੀ ਐਕਟ, 1915 ਸਿਰਫ ਸਰਕਾਰ ਨੂੰ ਅਜਿਹੀ ਮਿਤੀ ਤੋਂ ਅਧੀਨ ਕਾਨੂੰਨ ਜਾਰੀ ਕਰਨ ਦੇ ਯੋਗ ਬਣਾਉਂਦਾ ਹੈ ਜੋ ਨਿਰਧਾਰਤ ਕੀਤੀ ਜਾ ਸਕਦੀ ਹੈ। ਅਸੀਂ ਇਸ ਪੜ੍ਹਾਅ 'ਤੇ ਜ਼ਿਕਰ ਕਰ ਸਕਦੇ ਹਾਂ ਕਿ ਨਿਯਮ 19, ਜਿਸ ਨੂੰ 29.03.2011 ਨੂੰ ਬਦਲਿਆ ਗਿਆ ਸੀ, ਨੂੰ ਸਰਕਾਰ ਦੁਆਰਾ ਕਿਸੇ ਹੋਰ ਮਿਤੀ ਤੋਂ ਲਾਗੂ ਕਰਨ ਲਈ ਨੋਟੀਫਾਈ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ।

18. ਇਸ ਸਥਿਤੀ ਦਾ ਸਾਹਮਣਾ ਕਰਦੇ ਹੋਏ, ਸ਼੍ਰੀ ਸੌਰਭ ਮਿਸ਼ਰਾ, ਸਿੱਖਿਆ ਏ. ਏ. ਜੀ. ਰਾਜ ਲਈ, ਇੱਕ ਆਕਰਸ਼ਕ ਦਲੀਲ ਪੇਸ਼ ਕੀਤੀ ਗਈ ਕਿ ਮੱਧ ਪ੍ਰਦੇਸ਼ ਰਾਜ। ਤੁਸੀਂ ਮੱਧ ਪ੍ਰਦੇਸ਼ ਜਨਰਲ ਕਲਾਜ਼ ਐਕਟ, 1957 ਦੇ ਤਹਿਤ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ ਪ੍ਰਬੰਧਾਂ ਦੇ ਅਧਾਰ ਤੇ 2009-2010 ਦੇ ਲੈਣ-ਦੇਣ ਲਈ ਰੱਦ ਕੀਤੇ ਨਿਯਮ ਨੂੰ ਲਾਗੂ ਕਰਨਾ ਜਾਰੀ ਰੱਖ ਸਕਦੇ ਹੋ. ਉਸ ਨੇ ਐਕਟ ਦੀ ਧਾਰਾ 10 ਸਾਡੇ ਧਿਆਨ ਵਿੱਚ ਲਿਆਂਦੀ ਜੋ ਹੇਠ ਲਿਖੇ ਅਨੁਸਾਰ ਹੈਃ-

"10. ਰੱਦ ਕਰਨ ਦਾ ਪ੍ਰਭਾਵ। ਜਿੱਥੇ ਕੋਈ ਮੱਧ ਪ੍ਰਦੇਸ਼ ਐਕਟ ਕਿਸੇ ਕਾਨੂੰਨ ਨੂੰ ਰੱਦ ਕਰਦਾ ਹੈ ਤਾਂ, ਜਦੋਂ ਤੱਕ ਕੋਈ ਵੱਖਰਾ ਇਰਾਦਾ ਪ੍ਰਗਟ ਨਹੀਂ ਹੁੰਦਾ, ਰੱਦ ਨਹੀਂ ਹੋਵੇਗਾ-

(ਏ) ਰੱਦ ਕੀਤੇ ਜਾਣ ਦੇ ਸਮੇਂ ਲਾਗੂ ਜਾਂ ਮੌਜੂਦਾ ਕਿਸੇ ਵੀ ਚੀਜ਼ ਨੂੰ ਮੁੜ ਸੁਰਜੀਤ ਕਰਨਾ; ਜਾਂ

(ਬੀ) ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਰੱਦ ਕੀਤੇ ਗਏ ਕਿਸੇ ਕਾਨੂੰਨ ਦੇ ਪਿਛਲੇ ਅਮਲ ਨੂੰ ਪ੍ਰਭਾਵਤ ਕਰਨਾ ਜਾਂ ਇਸ ਦੇ ਤਹਿਤ ਕੁਝ ਸਹੀ ਢੰਗ ਨਾਲ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਜਾਂ ਝੱਲਿਆ ਗਿਆ; ਜਾਂ

(ਸੀ) ਕਿਸੇ ਅਧਿਕਾਰ, ਵਿਸ਼ੇਸ਼ ਅਧਿਕਾਰ, ਜ਼ਿੰਮੇਵਾਰੀ ਜਾਂ ਦੇਣਦਾਰੀ ਨੂੰ ਪ੍ਰਭਾਵਤ ਕਰਦਾ ਹੈ, ਜੋ ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਰੱਦ ਕੀਤੇ ਗਏ ਕਿਸੇ ਕਾਨੂੰਨ ਦੇ ਤਹਿਤ ਪ੍ਰਾਪਤ ਕੀਤਾ ਗਿਆ, ਪ੍ਰਾਪਤ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਜਾਂ ਖਰਚ ਕੀਤਾ ਗਿਆ; ਜਾਂ

(ਡੀ) ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਰੱਦ ਕੀਤੇ ਗਏ ਕਿਸੇ ਕਾਨੂੰਨ ਦੇ ਵਿਰੁੱਧ ਕੀਤੇ ਗਏ ਕਿਸੇ ਅਪਰਾਧ ਦੇ ਸਬੰਧ ਵਿੱਚ ਕੀਤੇ ਗਏ ਕਿਸੇ ਜੁਰਮਾਨੇ, ਜ਼ਬਤ ਜਾਂ ਸਜ਼ਾ ਨੂੰ ਪ੍ਰਭਾਵਤ ਕਰਦਾ ਹੈ; ਜਾਂ

(ਹ) ਉਪਰੋਕਤ ਕਿਸੇ ਵੀ ਅਧਿਕਾਰ, ਵਿਸ਼ੇਸ਼ ਅਧਿਕਾਰ, ਜ਼ਿੰਮੇਵਾਰੀ, ਦੇਣਦਾਰੀ, ਜੁਰਮਾਨੇ, ਜ਼ਬਤ ਜਾਂ ਸਜ਼ਾ ਦੇ ਸਬੰਧ ਵਿੱਚ ਕਿਸੇ ਵੀ ਜਾਂਚ, ਕਾਨੂੰਨੀ ਕਾਰਵਾਈ ਜਾਂ ਉਪਾਅ ਨੂੰ ਪ੍ਰਭਾਵਤ ਕਰਦਾ ਹੈ; ਅਤੇ ਅਜਿਹੀ ਕੋਈ ਜਾਂਚ, ਕਾਨੂੰਨੀ ਕਾਰਵਾਈ ਜਾਂ ਉਪਾਅ ਸਥਾਪਤ ਕੀਤਾ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ, ਜਾਰੀ ਰੱਖਿਆ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ ਜਾਂ ਲਾਗੂ ਕੀਤਾ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ, ਅਤੇ ਅਜਿਹਾ ਕੋਈ ਜੁਰਮਾਨਾ, ਜ਼ਬਤ ਜਾਂ ਸਜ਼ਾ ਲਗਾਈ ਜਾ ਸਕਦੀ ਹੈ, ਜਿਵੇਂ ਕਿ ਰੱਦ ਕਰਨ ਵਾਲਾ ਮੱਧ ਪ੍ਰਦੇਸ਼ ਐਕਟ ਪਾਸ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ।

19. ਐਮਪੀ ਜਨਰਲ ਕਲਾਜ਼ ਐਕਟ ਦਾ ਉਪਰੋਕਤ ਹਵਾਲਾ ਸੈਕਸ਼ਨ ਆਪਣੇ ਆਪ ਵਿੱਚ ਕੋਈ ਫਰਕ ਨਹੀਂ ਪਾਵੇਗਾ ਕਿਉਂਕਿ ਸੈਕਸ਼ਨ ਸਿਰਫ ਕਾਨੂੰਨਾਂ, ਤੇ ਲਾਗੂ ਹੁੰਦਾ ਹੈ. ਕਿਸੇ ਵੀ M.P. ਐਕਟ ਕਿਸੇ ਵੀ ਕਾਨੂੰਨ ਨੂੰ ਰੱਦ ਕਰਦਾ ਹੈ ਨਾ ਕਿ ਕਿਸੇ ਅਧੀਨ ਕਾਨੂੰਨ ਨੂੰ। ਜਨਰਲ ਕਲਾਜ਼ ਐਕਟ, 1897, ਭਾਵ ਸੈਕਸ਼ਨ 6 ਦੇ ਇੱਕੋ ਜਿਹੇ ਪ੍ਰਬੰਧ ਦੀ ਵਿਆਖਿਆ ਕਰਦੇ ਹੋਏ, ਇਸ ਅਦਾਲਤ ਨੇ ਲਗਾਤਾਰ ਇਹ ਫੈਸਲਾ ਦਿੱਤਾ ਹੈ ਕਿ ਜਨਰਲ ਕਲਾਜ਼ ਐਕਟ, 1897 ਦੀ ਸੈਕਸ਼ਨ 6 ਅਧੀਨ ਕਾਨੂੰਨ ਉੱਤੇ ਲਾਗੂ ਨਹੀਂ ਹੁੰਦੀ।21

20. ਸ੍ਰੀ ਸੌਰਭ ਮਿਸ਼ਰਾ ਨੇ ਫਿਰ ਮੱਧ ਪ੍ਰਦੇਸ਼ ਜਨਰਲ ਕਲਾਜ਼ ਐਕਟ, 1957 ਦੀ ਧਾਰਾ 31 ਦਾ ਹਵਾਲਾ ਦਿੱਤਾ, ਜੋ ਹੇਠ ਲਿਖੇ ਅਨੁਸਾਰ ਹੈਃ

"31. ਹੁਕਮਾਂ ਅਤੇ ਨਿਯਮਾਂ ਉੱਤੇ ਐਕਟ ਲਾਗੂ ਕਰਨਾ -

ਇਸ ਐਕਟ ਦੇ ਉਪਬੰਧ ਉਦੋਂ ਤੱਕ ਲਾਗੂ ਹੋਣਗੇ, ਜਦੋਂ ਤੱਕ ਇਸ ਵਿਸ਼ੇ ਜਾਂ ਪ੍ਰਸੰਗ ਵਿੱਚ ਕੁਝ ਵੀ ਉਲਟ ਨਹੀਂ ਹੁੰਦਾ-(ਏ) ਮੱਧ ਪ੍ਰਦੇਸ਼ ਐਕਟਾਂ ਦੇ ਸਬੰਧ ਵਿੱਚ ਲਾਗੂ ਹੋਣ ਵਾਲੇ ਕਿਸੇ ਆਰਡੀਨੈਸ ਜਾਂ ਰੈਗੂਲੇਸ਼ਨ ਲਈਃ

ਪਰੰਤੂ ਇਸ ਐਕਟ ਦੀ ਧਾਰਾ 3 ਦੀ ਉਪ-ਧਾਰਾ (1) ਕਿਸੇ ਵੀ ਆਰਡੀਨੈਸ ਜਾਂ ਰੈਗੂਲੇਸ਼ਨ ਉੱਤੇ ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਲਾਗੂ ਹੋਵੇਗੀ ਜਿਵੇਂ ਕਿ ਉਕਤ ਉਪ-ਧਾਰਾ (1) ਵਿੱਚ ਕਿਸੇ ਐਕਟ ਨੂੰ ਸਰਕਾਰੀ ਗਜ਼ਟ ਵਿੱਚ ਪ੍ਰਵਾਨਗੀ ਦੇਣ ਦੇ ਪਹਿਲੇ ਪ੍ਰਕਾਸ਼ਨ ਦੇ ਦਿਨ ਤੱਕ ਦੇ ਹਵਾਲੇ ਲਈ, ਉਸ ਗਜ਼ਟ ਵਿੱਚ, ਜਿਵੇਂ ਵੀ ਮਾਮਲਾ ਹੋਵੇ, ਆਰਡੀਨੈਸ ਜਾਂ ਰੈਗੂਲੇਸ਼ਨ ਦੇ ਪਹਿਲੇ ਪ੍ਰਕਾਸ਼ਨ ਦੇ ਦਿਨ ਦਾ ਹਵਾਲਾ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਸੀ;

(ਅ) ਮੱਧ ਪ੍ਰਦੇਸ਼ ਐਕਟ ਅਧੀਨ ਬਣਾਏ ਜਾਂ ਜਾਰੀ ਕੀਤੇ ਗਏ ਨਿਯਮਾਂ, ਨਿਯਮਾਂ, ਉਪ-ਕਾਨੂੰਨਾਂ, ਆਦੇਸ਼ਾਂ, ਨੋਟੀਫਿਕੇਸ਼ਨਾਂ, ਸਕੀਮਾਂ ਜਾਂ ਫਾਰਮਾਂ ਦੇ ਨਿਰਮਾਣ ਲਈ।

21 ਰਾਇਲ ਕਾਰਪੋਰੇਸ਼ਨ ਬਨਾਮ ਡਾਇਰੈਕਟਰ ਆਫ਼ ਇਨਫੋਰਸਮੈਂਟ (1970) 1 ਐਸ. ਸੀ. ਆਰ. 639: (1969) 2 ਐਸ. ਸੀ. ਸੀ. 412; ਕੋਲਹਾਪੁਰ ਕੈਨੇਸੁਗਰ ਵਰਕਸ ਲਿਮਟਿਡ ਬਨਾਮ ਯੂਨੀਅਨ ਆਫ਼ ਇੰਡੀਆ [2000] 1 ਐਸ. ਸੀ. ਆਰ 518: (2000) 2 ਐਸ. ਸੀ. ਸੀ. 536

21. ਧਾਰਾ 31 ਦੇ ਅਧਾਰ ਉੱਤੇ, ਮੱਧ ਪ੍ਰਦੇਸ਼ ਜਨਰਲ ਕਲਾਜ਼ ਐਕਟ, 1957 ਦੇ ਉਪਬੰਧਾਂ ਨੂੰ ਨਿਯਮਾਂ ਦੇ ਨਿਰਮਾਣ ਲਈ ਲਾਗੂ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ। ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਲਾਗੂ ਕਰਨ ਨਾਲ, ਕਿਸੇ ਪ੍ਰਬੰਧ ਨੂੰ ਰੱਦ ਕਰਨ ਦਾ ਸਿਧਾਂਤ ਜੋ ਇਸ ਅਧੀਨ ਕੀਤੀ ਗਈ ਕਿਸੇ ਵੀ ਦੇਣਦਾਰੀ ਨੂੰ ਪ੍ਰਭਾਵਤ ਨਹੀਂ ਕਰਦਾ, ਨੂੰ ਐਕਟ ਦੇ ਅਧੀਨ ਅਧੀਨ ਕਾਨੂੰਨਾਂ ਦੇ ਸੰਚਾਲਨ ਤੱਕ ਵੀ ਵਧਾਇਆ ਜਾਂਦਾ ਹੈ। ਇਸ ਲਈ, ਇਹ ਪੇਸ਼ ਕੀਤਾ ਜਾਂਦਾ ਹੈ ਕਿ ਲਾਇਸੈਂਸ ਦੀ ਮਿਆਦ 2009-10 ਲਈ ਸ਼ਰਾਬ ਦੇ ਨੁਕਸਾਨ ਦੀ ਨਿਰਧਾਰਤ ਸੀਮਾ ਤੋਂ ਵੱਧ ਦੀ ਦੇਣਦਾਰੀ ਹੋਣ ਕਰਕੇ, ਦੇਣਦਾਰੀ ਨਿਯਮ 19 ਦੇ ਬਾਅਦ ਦੇ ਬਦਲ ਨਾਲ ਪ੍ਰਭਾਵਿਤ ਨਹੀਂ ਹੁੰਦੀ ਹੈ।

22. ਇਹ ਦਲੀਲ ਸਿੰਗਲ ਜੱਜ ਜਾਂ ਡਿਵੀਜ਼ਨ ਬੈਂਚ ਸਾਹਮਣੇ ਨਹੀਂ ਉਠਾਈ ਗਈ ਸੀ। ਹਾਲਾਂਕਿ, ਕਿਉਂਕਿ ਕਾਨੂੰਨ ਅਦਾਲਤ ਵਿੱਚ ਇਸ ਨੂੰ ਉਠਾਉਣ ਅਤੇ ਇਸ ਦਾ ਹਵਾਲਾ ਦੇਣ ਵਿੱਚ ਧਿਰਾਂ ਜਾਂ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੇ ਵਕੀਲਾਂ ਦੀਆਂ ਚੋਣਾਂ ਦੀ ਪਰਵਾਹ ਕੀਤੇ ਬਿਨਾਂ ਕੰਮ ਕਰਦਾ ਹੈ, ਅਸੀਂ ਉਸ ਨੂੰ ਕਾਨੂੰਨ ਦੇ ਇਸ ਪ੍ਰਸ਼ਨ 'ਤੇ ਬਹਿਸ ਕਰਨ ਦੀ ਆਗਿਆ ਦਿੱਤੀ ਹੈ। ਹੁਣ ਅਸੀਂ ਧਾਰਾ 31 ਦੇ ਲਾਗੂ ਹੋਣ ਅਤੇ ਇਸ ਦੇ ਅਮਲ ਦੀ ਜਾਂਚ ਕਰਾਂਗੇ।

23. ਸੰਸਦ ਮੈਂਬਰ ਦੀ ਧਾਰਾ 31. ਜਨਰਲ ਕਲਾਜ਼ ਐਕਟ, 1957 ਅਧੀਨ ਕਾਨੂੰਨ ਬਣਾਉਣ ਲਈ ਇਸ ਦੇ ਉਪਬੰਧਾਂ ਦੇ ਵਿਸਤਾਰ ਨਾਲ ਸੰਬੰਧਤ ਹੈ, ਇਸ ਲਈ ਇਸ ਦੀ ਵੱਡੀ ਭੈਣ, ਜਨਰਲ ਕਲਾਜ਼ ਐਕਟ, 1897, ਕੇਂਦਰੀ ਵਿਧਾਨ ਨਾਲੋਂ ਵੱਖਰਾ ਅਤੇ ਵਧੇਰੇ ਉਤਸ਼ਾਹੀ ਹੈ, ਜੋ ਇਸ ਦੇ ਉਪਬੰਧਾਂ ਨੂੰ ਅਧਜਾਦੇਸ਼ਾਂ ਅਤੇ ਨਿਯਮਾਂ ਤੱਕ ਵਧਾਉਂਦਾ ਹੈ ਜੋ ਕਾਨੂੰਨ ਦੀ ਪ੍ਰਕਿਰਤੀ ਵਿੱਚ ਹਨ। 22 ਸੰਸਦ ਮੈਂਬਰ ਨੂੰ ਵਧਾਉਣ ਲਈ ਵੱਡੀ ਛਾਲ ਬਾਰੇ ਚੇਤੰਨ. ਜਨਰਲ ਕਲਾਜ਼ ਐਕਟ, 1957 ਅਧੀਨ ਕਾਨੂੰਨਾਂ ਦੇ ਨਿਰਮਾਣ ਲਈ, ਸੈਕਸ਼ਨ 31 ਇਸ ਗੱਲ ਦਾ ਧਿਆਨ ਰੱਖਦੀ ਹੈ ਕਿ ਇਹ ਉਦੋਂ ਹੀ ਕੀਤਾ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ ਜਦੋਂ ਇਹ ਵਿਸ਼ੇ ਅਤੇ ਪ੍ਰਸੰਗ ਦੇ ਉਲਟ ਨਾ ਹੋਵੇ। ਇਸ ਦੇ ਆਪਣੇ ਸ਼ਬਦਾਂ ਵਿੱਚ-ਜਦੋਂ ਤੱਕ ਵਿਸ਼ੇ ਅਤੇ ਪ੍ਰਸੰਗ ਵਿੱਚ ਕੁਝ ਵੀ ਗਲਤ ਨਹੀਂ ਹੁੰਦਾ।

24. ਜਨਰਲ ਕਲਾਜ਼ ਐਕਟ, 1897 ਵਰਗੇ ਵਿਆਖਿਆ ਕਾਨੂੰਨ ਕਾਨੂੰਨਾਂ ਦੇ ਨਿਰਮਾਣ ਵਿੱਚ ਮਿਆਰ ਨਿਰਧਾਰਤ ਕਰਨ ਦੇ ਉਦੇਸ਼ ਨਾਲ ਬਣਾਏ ਗਏ ਕਾਨੂੰਨ ਹਨ। ਸਮੀਕਰਨ ਨਿਰਮਾਣ ਦਾ ਮਹੱਤਵਪੂਰਨ ਮਹੱਤਵ ਹੈ ਕਿਉਂਕਿ ਇਹ ਕਿਸੇ ਕਾਨੂੰਨ ਦੇ ਪਾਠ ਦੀ ਭਾਲ ਕਰਨ ਵਾਲੇ ਨੂੰ ਸ਼ਬਦਾਂ ਦੇ ਸਹੀ ਅਰਥ ਅਤੇ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੇ ਇਰਾਦੇ ਨੂੰ ਸਮਝਣ ਦੇ ਯੋਗ ਬਣਾਉਣ ਵੱਲ ਕੇਂਦਰਿਤ ਹੈ। ਕਾਨੂੰਨਾਂ ਨੂੰ ਸਮਝਣ ਦੇ ਅਨੁਕੂਲ ਅਤੇ ਇਕਸਾਰ ਢੰਗ ਸਥਾਪਤ ਕਰਨ ਤੋਂ ਇਲਾਵਾ, ਵਿਆਖਿਆ ਕਾਨੂੰਨ ਕਾਨੂੰਨਾਂ ਦੀ ਮਹੱਤਤਾ ਨੂੰ ਘਟਾਉਣ ਦੇ ਉਦੇਸ਼ ਨੂੰ ਵੀ ਪੂਰਾ ਕਰਦੇ ਹਨ। ਇਸ ਲਈ, ਵਿਆਖਿਆ ਕਾਨੂੰਨਾਂ ਵਿੱਚ ਤਿਆਰ ਕੀਤੇ ਗਏ ਮਿਆਰੀ ਸਿਧਾਂਤਾਂ ਨੂੰ ਵਿਚਾਰਨ ਲਈ ਆਉਣ ਵਾਲੇ ਕਿਸੇ ਵੀ ਅਤੇ ਹਰ ਕਾਨੂੰਨ ਵਿੱਚ ਪੜ੍ਹਿਆ ਜਾਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ।

22 ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ, ਇਸ ਅਦਾਲਤ ਨੇ ਕਈ ਮਾਮਲਿਆਂ ਵਿੱਚ ਫੈਸਲਾ ਦਿੱਤਾ ਹੈ ਕਿ ਜਨਰਲ ਕਲਾਜ਼ ਐਕਟ, 1897 ਸਿਰਫ ਕਾਨੂੰਨਾਂ ਉੱਤੇ ਲਾਗੂ ਹੁੰਦਾ ਹੈ।

25. ਪੁਸ਼ਪਾ ਦੇਵੀ ਬਨਾਮ ਮਿਲਖੀ ਰਾਮ 23 ਵਿੱਚ ਇੱਕ ਪਰਿਭਾਸ਼ਾ ਜਾਂ ਇੱਕ ਵਿਆਖਿਆ ਨੂੰ ਇਸ ਵਾਕਾਂਸ਼ ਨਾਲ ਪੇਸ਼ ਕਰਨ ਦੇ ਉਦੇਸ਼ ਅਤੇ ਉਦੇਸ਼ ਦੀ ਵਿਆਖਿਆ ਕਰਦੇ ਹੋਏ-"ਜਦੋਂ ਤੱਕ ਇਸ ਵਿਸ਼ੇ ਜਾਂ ਪ੍ਰਸੰਗ ਵਿੱਚ ਕੁਝ ਵੀ ਗਲਤ ਨਹੀਂ ਹੁੰਦਾ"-ਇਸ ਅਦਾਲਤ ਨੇ ਕਿਹਾ: -

"19. ਸੈਕਸ਼ਨ ਦੀ ਪਰਿਭਾਸ਼ਾ ਵਿੱਚ ਸ਼ੁਰੂਆਤੀ ਵਾਕ ਵਿੱਚ ਕਿਹਾ ਗਿਆ ਹੈ ਕਿ "ਜਦੋਂ ਤੱਕ ਵਿਸ਼ੇ ਜਾਂ ਪ੍ਰਸੰਗ ਵਿੱਚ ਕੁਝ ਵੀ ਘਿਣਾਉਣਾ ਨਹੀਂ ਹੁੰਦਾ"। ਇਸ ਯੋਗਤਾ ਦੇ ਮੱਦੇਨਜ਼ਰ, ਅਦਾਲਤ ਨੂੰ ਨਾ ਸਿਰਫ ਸ਼ਬਦਾਂ ਨੂੰ ਵੇਖਣਾ ਹੈ ਬਲਕਿ ਐਕਟ ਦੇ ਉਦੇਸ਼ ਅਤੇ ਉਸ ਉਦੇਸ਼ ਦੀ ਰੋਸ਼ਨੀ ਵਿੱਚ ਪ੍ਰਸੰਗ ਅਤੇ ਟਕਰਾਅ ਦੀ ਜਾਂਚ ਵੀ ਕਰਨੀ ਹੈ ਜਿਸ ਲਈ ਵਿਧਾਨ ਸਭਾ ਦੁਆਰਾ ਇੱਕ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ ਪ੍ਰਬੰਧ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ। ਵੈਨਗਾਰਡ ਫਾਇਰ ਐਂਡ ਜਨਰਲ ਇੰਸ਼ੋਰੈਂਸ ਕੰਪਨੀ ਲਿਮਟਿਡ ਬਨਾਮ ਐਮ/ਐਸ ਫਰੇਜ਼ਰ ਅਤੇ ਰੌਸ [(1960) 3 ਐਸਸੀਆਰ 857,863: ਏਆਈਆਰ 1960 ਐਸਸੀ 971: (1960) 30 ਕਾਮ ਕੈਸ 13] ਵਿੱਚ ਵਾਂਚੂ, ਜੇ ਦੇ ਨਿਰੀਖਣਾਂ ਦਾ ਹਵਾਲਾ ਦਿੱਤਾ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ ਜਿੱਥੇ ਵਿਦਵਾਨ ਜੱਜ ਨੇ ਕਿਹਾ ਕਿ ਜਿੱਥੇ ਵੀ ਪਰਿਭਾਸ਼ਾ ਸੰਪੂਰਨ ਹੈ ਜਿਵੇਂ ਕਿ ਪਰਿਭਾਸ਼ਿਤ ਸ਼ਬਦ ਨੂੰ ਇੱਕ ਖਾਸ ਚੀਜ਼ ਦਾ ਅਰਥ ਕਿਹਾ ਜਾਂਦਾ ਹੈ, ਇਹ ਸੰਭਵ ਹੈ ਕਿ ਵਿਸ਼ੇ ਜਾਂ ਪ੍ਰਸੰਗ ਦੇ ਅਧਾਰ ਤੇ ਐਕਟ ਦੇ ਵੱਖ-ਵੱਖ ਭਾਗਾਂ ਵਿੱਚ ਸ਼ਬਦ ਦਾ ਕੁਝ ਵੱਖਰਾ ਅਰਥ ਹੋਵੇ...

20. ਇਸ ਲਈ, ਕਿਸੇ ਵੀ ਸਿਧਾਂਤ ਜਾਂ ਸਿਧਾਂਤ ਨੂੰ ਸਵੀਕਾਰ ਕਰਨ, ਰੱਦ ਕਰਨ ਜਾਂ ਸੋਧਣ ਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ ਬੈਂਚ ਉੱਤੇ ਹੋਰ ਥਾਵਾਂ ਵਾਂਗ ਮਹਾਨ ਕਲਾਕਾਰੀ ਦੀ ਜ਼ਰੂਰਤ ਹੈ। ਅਦਾਲਤ ਦੇ ਸਾਹਮਣੇ ਆਉਣ ਵਾਲੀਆਂ ਵੱਖ-ਵੱਖ ਤੱਥਾਂ ਦੀਆਂ ਸਥਿਤੀਆਂ ਨੂੰ ਪੂਰਾ ਕਰਨ ਲਈ ਕਾਨੂੰਨ ਦੀ ਰਚਨਾਤਮਕ ਪ੍ਰਤੀਕਿਰਿਆ ਵਜੋਂ ਵਿਆਖਿਆ ਕੀਤੀ ਜਾਣੀ ਚਾਹੀਦੀ ਹੈ। ਕਿਉਂਕਿ ਸੰਸਦ ਦੇ ਕਾਨੂੰਨਾਂ ਦਾ ਖਰੜਾ ਈਸ਼ਵਰੀ ਵਿਵੇਕ ਅਤੇ ਸੰਪੂਰਨ ਸਪਸ਼ਟਤਾ ਨਾਲ ਤਿਆਰ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ। ਵਿਧਾਇਕਾਂ ਲਈ ਕਿਸੇ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ ਪ੍ਰਬੰਧ ਨੂੰ ਲਾਗੂ ਕਰਦੇ ਸਮੇਂ ਪੈਦਾ ਹੋਣ ਵਾਲੇ ਕਈ ਤਰ੍ਹਾਂ ਦੇ ਤੱਥਾਂ ਅਤੇ ਵਿਵਾਦਾਂ ਦੀ ਭਵਿੱਖਬਾਣੀ ਕਰਨਾ ਸੰਭਵ ਨਹੀਂ ਹੈ। ਦਰਅਸਲ, ਵਿਧਾਇਕ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ ਵਿਵਾਦਾਂ ਨਾਲ ਨਜਿੱਠਦੇ ਨਹੀਂ ਹਨ। ਜਦੋਂ ਵਿਰੋਧੀ ਹਿੱਤ ਪੈਦਾ ਹੁੰਦੇ ਹਨ ਜਾਂ ਕਾਨੂੰਨ ਦੀ ਭਾਸ਼ਾ ਤੋਂ ਨੁਕਸ ਪ੍ਰਗਟ ਹੁੰਦਾ ਹੈ, ਤਾਂ ਅਦਾਲਤ ਨੂੰ ਵਿਧਾਨਕ ਇਰਾਦੇ 'ਤੇ ਵਿਚਾਰ ਕਰਕੇ ਲਿਖਤੀ ਸ਼ਬਦ ਨੂੰ' ਤਾਕਤ ਅਤੇ ਜੀਵਨ 'ਨਾਲ ਪੂਰਕ ਕਰਨਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ। ਦੇਖੋ, ਸੀਫੋਰਡ ਕੋਰਟ ਅਸਟੇਟ ਲਿਮਟਿਡ ਬਨਾਮ ਅਸ਼ਰ [(1949) 2 ਕੇ.ਬੀ 481,498] ਵਿੱਚ ਲਾਰਡ ਡੈਨਿੰਗ ਦਾ ਨਿਰੀਖਣ।"

26. ਵੈਨਗਾਰਡ ਫਾਇਰ ਐਂਡ ਜਨਰਲ ਇੰਸ਼ੋਰੈਂਸ ਕੰਪਨੀ ਲਿਮਟਿਡ ਬਨਾਮ ਫਰੇਜ਼ਰ ਅਤੇ ਰੌਸ 24 ਵਿੱਚ ਇਸ ਅਦਾਲਤ ਨੇ ਫੈਸਲਾ ਦਿੱਤਾ ਕਿ:

23 (1990) 1 ਐਸ. ਸੀ. ਆਰ. 278: (1990) 2 ਐਸ. ਸੀ. ਸੀ. 134

24 [1960] 3 ਐੱਸਸੀਆਰ 857: (1960) 3 ਐੱਸਸੀਆਰ 857

"6.... ਇਸ ਲਈ ਐਕਟ ਦੀਆਂ ਵੱਖ-ਵੱਖ ਧਾਰਾਵਾਂ ਵਿੱਚ 'ਬੀਮਾਕਰਤਾ' ਸ਼ਬਦ ਦੇ ਅਰਥ ਦਾ ਪਤਾ ਲਗਾਉਣ ਵਿੱਚ, ਇਸ ਨੂੰ ਆਮ ਤੌਰ 'ਤੇ ਦਿੱਤਾ ਜਾਣ ਵਾਲਾ ਅਰਥ ਪਰਿਭਾਸ਼ਾ ਧਾਰਾ ਵਿੱਚ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਹੈ। ਪਰ ਇਹ ਅਸਥਿਰ ਨਹੀਂ ਹੈ ਅਤੇ ਐਕਟ ਵਿੱਚ ਅਜਿਹੀਆਂ ਧਾਰਾਵਾਂ ਹੋ ਸਕਦੀਆਂ ਹਨ ਜਿੱਥੇ ਉਸ ਵਿਸ਼ੇ ਜਾਂ ਪ੍ਰਸੰਗ ਦੇ ਕਾਰਨ ਅਰਥ ਨੂੰ ਵੱਖ ਕਰਨਾ ਪੈ ਸਕਦਾ ਹੈ ਜਿਸ ਵਿੱਚ ਸ਼ਬਦ ਦੀ ਵਰਤੋਂ ਕੀਤੀ ਗਈ ਹੈ ਅਤੇ ਇਹ ਪਰਿਭਾਸ਼ਾ ਭਾਗ ਵਿੱਚ ਸ਼ੁਰੂਆਤੀ ਵਾਕ ਨੂੰ ਪ੍ਰਭਾਵਤ ਕਰੇਗਾ, ਅਰਥਾਤ, ਜਦੋਂ ਤੱਕ ਵਿਸ਼ੇ ਜਾਂ ਪ੍ਰਸੰਗ ਵਿੱਚ ਕੁਝ ਵੀ ਅਸੰਗਤ ਨਾ ਹੋਵੇ। ਇਸ ਯੋਗਤਾ ਦੇ ਮੱਦੇਨਜ਼ਰ, ਅਦਾਲਤ ਨੂੰ ਨਾ ਸਿਰਫ ਸ਼ਬਦਾਂ ਨੂੰ ਵੇਖਣਾ ਹੈ ਬਲਕਿ ਅਜਿਹੇ ਮਾਮਲੇ ਨਾਲ ਸਬੰਧਤ ਅਜਿਹੇ ਸ਼ਬਦਾਂ ਦੇ ਪ੍ਰਸੰਗ, ਸੰਯੋਜਨ ਅਤੇ ਉਦੇਸ਼ ਨੂੰ ਵੀ ਵੇਖਣਾ ਹੈ ਅਤੇ ਹਾਲਾਤਾਂ ਵਿੱਚ ਸ਼ਬਦਾਂ ਦੀ ਵਰਤੋਂ ਦੁਆਰਾ ਦਰਸਾਏ ਜਾਣ ਵਾਲੇ ਅਰਥ ਦੀ ਵਿਆਖਿਆ ਕਰਨੀ ਹੈ... "

27. ਅੰਤਮ ਵਿਸ਼ਲੇਸ਼ਣ ਵਿੱਚ, ਵਿਆਖਿਆ ਦੇ ਕਾਨੂੰਨ ਜਾਂ ਵਿਆਖਿਆ ਦੀਆਂ ਧਾਰਾਵਾਂ ਵਿੱਚ ਪਰਿਭਾਸ਼ਾਵਾਂ ਇੱਕ ਕਾਨੂੰਨ ਦੇ ਨਿਰਮਾਣ ਲਈ ਸਿਰਫ ਅੰਦਰੂਨੀ ਸਹਾਇਕ ਹਨ। ਉਹ ਕਿਸ ਦੀ ਮਦਦ ਕਰਦੇ ਹਨ? ਵਿਆਖਿਆ ਅਦਾਲਤ ਦਾ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ ਅਧਿਕਾਰ ਖੇਤਰ ਹੈ।25 ਇੱਕ ਸੰਵਿਧਾਨਕ ਅਦਾਲਤ[26] ਨੂੰ ਸੰਵਿਧਾਨ, ਸੰਸਦ ਜਾਂ ਰਾਜਾਂ ਦੇ ਕਾਨੂੰਨਾਂ, ਅਧੀਨ ਕਾਨੂੰਨਾਂ, ਨਿਯਮਾਂ, ਨਿਰਦੇਸ਼ਾਂ ਅਤੇ ਇੱਥੋਂ ਤੱਕ ਕਿ ਕਾਨੂੰਨ ਦੀ ਸ਼ਕਤੀ ਵਾਲੇ ਅਭਿਆਸਾਂ ਦੀ ਵਿਆਖਿਆ ਕਰਨ ਦਾ ਪਵਿੱਤਰ ਫਰਜ਼ ਸੌਂਪਿਆ ਗਿਆ ਹੈ। ਜੋ ਵੀ ਜਾਂ ਜਿੱਥੇ ਵੀ ਸਾਧਨ ਹੋਵੇ, ਵਿਆਖਿਆ ਅਦਾਲਤ ਦਾ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ ਪ੍ਰਾਂਤ ਹੈ। ਇਸ ਸਿਧਾਂਤ ਨੂੰ ਸਹੀ ਢੰਗ ਨਾਲ ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਦਰਸਾਇਆ ਗਿਆ ਹੈਃ

"ਅਦਾਲਤ ਕੋਲ ਕਾਨੂੰਨ ਬਣਾਉਣ ਦਾ ਅਧਿਕਾਰ ਹੈ, ਅਰਥਾਤ, ਇਸ ਦੇ ਕਾਨੂੰਨੀ ਅਰਥ ਨੂੰ ਨਿਰਧਾਰਤ ਕਰਨਾ ਜਿੱਥੋਂ ਤੱਕ ਇਸ ਦੇ ਸਾਹਮਣੇ ਇੱਕ ਕੇਸ ਦਾ ਫੈਸਲਾ ਕਰਨ ਲਈ ਜ਼ਰੂਰੀ ਹੈ। ਇਹ ਕਾਰਜ ਅਦਾਲਤ ਲਈ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ ਹੈ, ਅਤੇ ਕਿਸੇ ਵੀ ਹੋਰ ਵਿਅਕਤੀ ਦੁਆਰਾ ਪਾਇਆ ਗਿਆ ਅਰਥ, ਉਦਾਹਰਣ ਵਜੋਂ ਇੱਕ ਅਧਿਕਾਰਤ ਏਜੰਸੀ, ਇੱਕ ਜਾਂਚ ਏਜੰਸੀ, ਇੱਕ ਐਗਜ਼ੀਕਿਊਟਿੰਗ ਏਜੰਸੀ, ਇੱਕ ਮੁਕੱਦਮਾ ਚਲਾਉਣ ਵਾਲੀ ਏਜੰਸੀ, ਜਾਂ ਇੱਥੋਂ ਤੱਕ ਕਿ ਖੁਦ ਵਿਧਾਨ ਸਭਾ, ਜਦੋਂ ਕਾਨੂੰਨ ਨੂੰ ਘੋਸ਼ਿਤ ਕਰਨ ਜਾਂ ਸੋਧਣ ਦਾ ਇਰਾਦਾ ਰੱਖਦਾ ਹੈ, ਹਮੇਸ਼ਾ ਅਦਾਲਤ ਦੇ ਨਿਰਧਾਰਣ ਦੇ ਅਧੀਨ ਹੁੰਦਾ ਹੈ।

25 ਕੇਸ਼ਵਜੀ ਰਵਜੀ ਐਂਡ ਕੰਪਨੀ ਬਨਾਮ ਇਨਕਮ ਟੈਕਸ ਕਮਿਸ਼ਨਰ, [1990] 1 ਐੱਸਸੀਆਰ 243: (1990) 2 ਐਸ. ਸੀ. ਸੀ. 231

26 ਡਾ. ਮੇਜਰ ਮੀਤਾ ਸਹਾਏ ਬਨਾਮ ਬਿਹਾਰ ਰਾਜ [2019] 15 ਐੱਸਸੀਆਰ 273: (2019) 20 ਐੱਸਸੀਸੀ 17

ਆਮ ਤੌਰ ਉੱਤੇ ਇਹ ਕਿਹਾ ਜਾਂਦਾ ਹੈ ਕਿ ਕਾਨੂੰਨ ਦਾ ਨਿਰਮਾਣ, ਇਸ ਦੀ ਵਿਆਖਿਆ ਦੇ ਉਲਟ, ਵਿਧਾਨ ਸਭਾ ਲਈ ਇੱਕ ਮਾਮਲਾ ਹੈ, ਨਾ ਕਿ ਅਦਾਲਤਾਂ ਲਈ, ਪਰ ਜਿੱਥੋਂ ਤੱਕ ਉਹ ਵਿਧਾਨ ਸਭਾ ਆਪਣੇ ਇਰਾਦੇ ਨੂੰ ਸਪਸ਼ਟ, ਸਪੱਸ਼ਟ ਅਤੇ ਪੂਰੀ ਤਰ੍ਹਾਂ ਨਹੀਂ ਦੱਸਦੀ, ਇਹ ਅਦਾਲਤ ਨੂੰ ਲੋੜ ਪੈਣ ਉੱਤੇ ਉਸ ਇਰਾਦੇ ਨੂੰ ਸਪਸ਼ਟ ਕਰਨ ਦੀ ਮੰਗ ਕਰਨ ਲਈ ਲਿਆ ਜਾਂਦਾ ਹੈ। ਇਹ ਜਾਂ ਤਾਂ ਵਿਧਾਇਕ ਦੁਆਰਾ ਵਰਤੇ ਗਏ ਸ਼ਬਦਾਂ ਵਿੱਚ ਪ੍ਰਭਾਵ ਲੱਭ ਕੇ ਅਤੇ ਘੋਸ਼ਿਤ ਕਰਕੇ ਕੀਤਾ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ, ਜਾਂ ਐਕਸਪ੍ਰੈਸ ਭਾਸ਼ਾ ਦੀ ਚੌੜਾਈ ਜਾਂ ਹੋਰ ਅਸਪਸ਼ਟਤਾ ਦੇ ਸੰਬੰਧ ਵਿੱਚ ਜਨਤਕ ਨੀਤੀ (ਕਾਨੂੰਨੀ ਨੀਤੀ ਸਮੇਤ) ਅਤੇ ਕਾਨੂੰਨ ਦੇ ਉਦੇਸ਼ ਦੇ ਅਨੁਸਾਰ ਇਸ ਦੇ ਅਰਥ ਨੂੰ ਵਿਸਤ੍ਰਿਤ ਕਰਨ ਲਈ ਇੱਕ ਨਿਰਧਾਰਤ ਵਿਧਾਨਕ ਸ਼ਕਤੀ ਪ੍ਰਦਾਨ ਕਰਕੇ ਕੀਤਾ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ। ਜੋ ਵੀ ਤਰੀਕਾ ਅਪਣਾਇਆ ਜਾਂਦਾ ਹੈ, ਮਿਸਾਲ ਦੇ ਸਿਧਾਂਤ ਦੇ ਅਨੁਸਾਰ ਅਦਾਲਤ ਦੀ ਕਾਰਵਾਈ ਕਾਨੂੰਨ ਦੇ ਭਵਿੱਖ ਦੇ ਕਾਨੂੰਨੀ ਅਰਥ ਨੂੰ ਪ੍ਰਭਾਵਿਤ ਕਰਦੀ ਹੈ ਜਿਸ ਨੂੰ ਉਪ-ਨਿਯਮ ਕਿਹਾ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ, ਜੋ ਅਦਾਲਤ ਦੇ ਫੈਸਲੇ ਵਿੱਚ ਨਿਹਿਤ ਜਾਂ ਪ੍ਰਗਟ ਕੀਤੇ ਗਏ ਹਨ।

28. ਅਧੀਨ ਕਾਨੂੰਨ, ਆਪਣੇ ਸੁਭਾਅ ਅਨੁਸਾਰ, ਕਾਰਜਕਾਰੀ ਦੀ ਮੁਢਲੇ ਕਾਨੂੰਨ ਦੀ ਸਮਝ ਉੱਤੇ ਨਿਰਭਰ ਕਰਦਾ ਹੈ। ਜਦੋਂ ਅਦਾਲਤ ਦੀ ਰਾਏ ਹੁੰਦੀ ਹੈ ਕਿ ਅਜਿਹੀ ਸਮਝ ਕਾਨੂੰਨ ਦੇ ਅਨੁਕੂਲ ਨਹੀਂ ਹੈ, ਤਾਂ ਇਹ ਇਸ ਨੂੰ ਪ੍ਰਾਇਮਰੀ ਕਾਨੂੰਨ ਦੇ ਉਲਟ ਹੋਣ ਲਈ ਅਲੱਗ ਕਰ ਦਿੰਦੀ ਹੈ।

29. ਹੁਣ ਅਸੀਂ ਜਾਂਚ ਕਰਾਂਗੇ ਕਿ ਕੀ ਮੱਧ ਪ੍ਰਦੇਸ਼ ਦੀ ਧਾਰਾ 31 ਦੇ ਆਦੇਸ਼ ਨੂੰ ਨਾਮਨਜ਼ੂਰ ਕਰਨ ਲਈ ਇਸ ਵਿਸ਼ੇ ਜਾਂ ਪ੍ਰਸੰਗ ਦੇ ਉਲਟ ਕੁਝ ਹੈ। 1996 ਦੇ ਨਿਯਮਾਂ ਦੇ ਨਿਰਮਾਣ ਲਈ ਜਨਰਲ ਕਲਾਜ਼ ਐਕਟ, 1957. ਜੇ ਵਿਸ਼ਾ ਅਤੇ ਪ੍ਰਸੰਗ ਸਾਨੂੰ ਉਸ ਸਿੱਟੇ 'ਤੇ ਪਹੁੰਚਣ ਲਈ ਸੇਧ ਦਿੰਦਾ ਹੈ, ਤਾਂ ਅਸੀਂ ਐੱਮਪੀ ਜਨਰਲ ਕਲਾਜ਼ ਐਕਟ, 1957 ਦੀ ਧਾਰਾ 10 ਨੂੰ ਰੱਦ ਕਰਨ ਦੇ ਪ੍ਰਭਾਵ ਨੂੰ ਰੱਦ ਕੀਤੇ ਨਿਯਮ 19 ਤੱਕ ਨਹੀਂ ਵਧਾਏਗਾ। ਦੂਜੇ ਪਾਸੇ, ਜੇ ਵਿਸ਼ੇ ਅਤੇ ਪ੍ਰਸੰਗ ਦਾ ਨਿਯਮ ਦੇ ਨਿਰਮਾਣ 'ਤੇ ਕੋਈ ਅਸਰ ਨਹੀਂ ਪੈਂਦਾ, ਤਾਂ ਅਸੀਂ ਧਾਰਾ 10 ਨੂੰ ਲਾਗੂ ਕਰਾਂਗੇ ਅਤੇ ਲਾਇਸੈਂਸ ਸਾਲ 2009-10 ਦੌਰਾਨ ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਦੁਆਰਾ ਕੀਤੀ ਗਈ ਦੇਣਦਾਰੀ' ਤੇ ਰੱਦ ਕੀਤੇ ਨਿਯਮ ਨੂੰ ਲਾਗੂ ਕਰਾਂਗੇ ਅਤੇ ਜੁਰਮਾਨੇ ਵਜੋਂ ਡਿਊਟੀ ਦੇ ਚਾਰ ਗੁਣਾ ਲਗਾਉਣ ਦੀ ਆਗਿਆ ਦੇਵਾਂਗੇ।

30. 1996 ਦੇ ਨਿਯਮ ਵਿਦੇਸ਼ੀ ਸ਼ਰਾਬ ਦੇ ਨਿਰਮਾਣ ਅਤੇ ਬੋਟਲਿੰਗ, ਸਪਿਰਿਟ ਦੀ ਖਰੀਦ, ਭੰਡਾਰਨ, ਗੁਣਵੱਤਾ ਅਤੇ ਨਿਯੰਤਰਣ, ਵਿਕਰੀ, ਨਿਰਯਾਤ, ਤਸਦੀਕ ਆਦਿ ਲਈ ਲਾਇਸੈਂਸ ਦੇਣ ਨੂੰ ਨਿਯੰਤ੍ਰਿਤ ਕਰਦੇ ਹਨ। ਨਿਯਮ 19 ਐਕਟ ਦੇ ਕਿਸੇ ਵੀ ਨਿਯਮ ਜਾਂ ਪ੍ਰਬੰਧ ਦੀ ਉਲੰਘਣਾ ਲਈ ਜੁਰਮਾਨੇ ਦੀ ਵਿਵਸਥਾ ਕਰਦਾ ਹੈ। ਵੱਖ-ਵੱਖ ਨਿਯਮਾਂ ਦੀ ਉਲੰਘਣਾ ਲਈ ਵੱਖ-ਵੱਖ ਜੁਰਮਾਨੇ ਹਨ।

27 ਹਾਲਸਬਰੀ ਦੇ ਕਾਨੂੰਨ, (5 ਵੀਂ ਐਡੀਸ਼ਨ, 2018) ਵਾਲੀਅਮ 96, ਪੈਰਾ 694

31. ਰੈਗੂਲੇਟਰੀ ਪ੍ਰਕਿਰਿਆ ਲਈ ਸਰਕਾਰ ਨੂੰ ਵਿਦੇਸ਼ੀ ਸ਼ਰਾਬ ਦੀ ਦੁਰਵਰਤੋਂ ਅਤੇ ਗੈਰਕਾਨੂੰਨੀ ਵਿਕਰੀ ਦੀ ਸਮੱਸਿਆ ਨਾਲ ਨਜਿੱਠਣ ਅਤੇ ਇੱਕ ਢੁਕਵਾਂ ਜੁਰਮਾਨਾ ਅਤੇ ਸਜ਼ਾ ਪ੍ਰਦਾਨ ਕਰਨ ਦੀ ਲੋੜ ਹੈ। ਅਪਰਾਧ ਦੀ ਪਛਾਣ ਕਰਨ ਅਤੇ ਢੁਕਵੀਂ ਸਜ਼ਾ ਨਿਰਧਾਰਤ ਕਰਨ ਦੀ ਪ੍ਰਕਿਰਿਆ ਇੱਕ ਗੁੰਝਲਦਾਰ ਅਤੇ ਨਾਜ਼ੁਕ ਵਿਸ਼ਾ ਹੈ ਜਿਸ ਨੂੰ ਰਾਜ ਨੂੰ ਨਿਯਮ ਬਣਾਉਣ ਅਤੇ ਲਾਗੂ ਕਰਨ ਵੇਲੇ ਸੰਭਾਲਣਾ ਪੈਂਦਾ ਹੈ। ਅਪਰਾਧ ਦੀ ਗੰਭੀਰਤਾ, ਸਮਾਜ ਉੱਤੇ ਇਸ ਦੇ ਪ੍ਰਭਾਵ ਅਤੇ ਮਨੁੱਖੀ ਅਸੁਰੱਖਿਆ ਨੂੰ ਧਿਆਨ ਵਿੱਚ ਰੱਖਦੇ ਹੋਏ ਰੋਕਥਾਮ ਅਤੇ ਸੁਧਾਰ ਦੇ ਲੋੜੀਂਦੇ ਉਪਾਅ ਪ੍ਰਦਾਨ ਕੀਤੇ ਜਾਂਦੇ ਹਨ। ਨਿਯਮਾਂ ਦਾ ਰੋਜ਼ਾਨਾ ਕੰਮ ਕਰਨਾ, ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੀ ਪ੍ਰਭਾਵਸ਼ੀਲਤਾ ਨੂੰ ਦੁਹਰਾਉਣਾ, ਅਯੋਗਤਾ, ਰੋਕਥਾਮ ਦੀ ਘਾਟ, ਅਸਲ ਕਾਰੋਬਾਰਾਂ 'ਤੇ ਠੰਡਾ ਪ੍ਰਭਾਵ ਪਾਉਣ ਵਾਲੇ ਅਸੰਤੁਲਿਤ ਜੁਰਮਾਨੇ, ਕੁਝ ਰੁਟੀਨ ਕਾਰਕ ਹਨ ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਲਈ ਕਾਰਜਕਾਰੀ ਨੂੰ ਨਿਯਮਾਂ ਵਿੱਚ ਜ਼ਰੂਰੀ ਸੋਧਾਂ ਕਰਨ ਦੀ ਲੋੜ ਹੁੰਦੀ ਹੈ। ਇਸ ਸੰਦਰਭ ਵਿੱਚ, ਅਪਰਾਧ ਦੀ ਪ੍ਰਕਿਰਤੀ ਦੇ ਅਧਾਰ 'ਤੇ, ਸਮੇਂ-ਸਮੇਂ' ਤੇ ਅਨੁਪਾਤਕ ਜੁਰਮਾਨੇ ਨੂੰ ਸੋਧਣ ਦੀ ਲੋੜ ਹੁੰਦੀ ਹੈ। ਇਸ ਦੇ ਮੱਦੇਨਜ਼ਰ, ਅਸੀਂ ਇਸ ਗੱਲ ਦੀ ਕਦਰ ਕਰ ਸਕਦੇ ਹਾਂ ਕਿ ਰਾਜ ਨੂੰ ਨਿਯਮ 19 ਵਿੱਚ ਸੋਧ ਕਰਨ ਅਤੇ ਇਸ ਦੀ ਥਾਂ ਲੈਣ ਦੀ ਜ਼ਰੂਰਤ ਮਹਿਸੂਸ ਕੀਤੀ ਗਈ ਜਿਸ ਵਿੱਚ ਡਿਊਟੀ ਦੇ ਚਾਰ ਗੁਣਾ ਵੱਧ ਜੁਰਮਾਨੇ ਦੀ ਵਿਵਸਥਾ ਕੀਤੀ ਗਈ ਸੀ, ਜਿਸ ਵਿੱਚ ਇੱਕ ਸਧਾਰਨ ਜੁਰਮਾਨਾ ਭੁਗਤਾਨਯੋਗ ਡਿਊਟੀ ਤੋਂ ਵੱਧ ਨਹੀਂ ਸੀ।

32. ਜੇ ਸਾਲ 2011 ਵਿੱਚ ਕੀਤੀ ਗਈ ਸੋਧ ਦਾ ਉਦੇਸ਼ ਵਿਦੇਸ਼ੀ ਸ਼ਰਾਬ ਦੇ ਬਿਹਤਰ ਪ੍ਰਬੰਧਨ ਅਤੇ ਰੈਗੂਲੇਸ਼ਨ ਲਈ ਜੁਰਮਾਨੇ ਦੀ ਮਾਤਰਾ ਨੂੰ ਘਟਾਉਣਾ ਹੈ, ਤਾਂ ਸੋਧ ਦੇ ਵਿਸ਼ੇ ਅਤੇ ਪ੍ਰਸੰਗ ਨੂੰ ਨਜ਼ਰਅੰਦਾਜ਼ ਕਰਨ ਅਤੇ ਰਾਜ ਨੂੰ ਅਣ-ਸੋਧੇ ਨਿਯਮ ਅਨੁਸਾਰ ਜੁਰਮਾਨੇ ਦੀ ਵਸੂਲੀ ਕਰਨ ਦੀ ਆਗਿਆ ਦੇਣ ਦਾ ਕੋਈ ਤਰਕ ਨਹੀਂ ਹੈ। ਸ਼ਰਾਬ ਦੇ ਪ੍ਰਬੰਧਨ ਦੇ ਵਿਸ਼ੇ 'ਤੇ ਨੇੜਿਓਂ ਨਿਗਰਾਨੀ ਦੀ ਲੋੜ ਹੈ ਅਤੇ ਇਸ ਸੋਧ ਨੂੰ ਚੰਗੇ ਪ੍ਰਸ਼ਾਸਨ ਅਤੇ ਪ੍ਰਭਾਵਸ਼ਾਲੀ ਪ੍ਰਬੰਧਨ ਲਿਆਉਣ ਦੇ ਸੰਦਰਭ ਵਿੱਚ ਦੇਖਿਆ ਜਾਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ। ਇਸ ਸੰਦਰਭ ਵਿੱਚ, ਐੱਮਪੀ ਜਨਰਲ ਕਲਾਜ਼ ਐਕਟ, 1957 ਦੀ ਧਾਰਾ 10 ਦਾ ਸਿਧਾਂਤ, ਨਿਯਮਾਂ ਦੀ ਪਾਲਣਾ ਦੌਰਾਨ ਪ੍ਰਾਪਤ ਹੋਏ ਅਧਿਕਾਰਾਂ ਅਤੇ ਦੇਣਦਾਰੀਆਂ ਦੇ ਰੱਦ ਕੀਤੇ ਪ੍ਰਬੰਧ ਨੂੰ ਜਾਰੀ ਰੱਖਣ ਨਾਲ ਸਬੰਧਤ ਸੋਧ ਦੇ ਉਦੇਸ਼ ਅਤੇ ਉਦੇਸ਼ ਨੂੰ ਪੂਰਾ ਨਹੀਂ ਕਰਦਾ ਹੈ।

33. ਰਾਜ ਵੱਲੋਂ ਇਹ ਵੀ ਪੇਸ਼ ਕੀਤਾ ਜਾਂਦਾ ਹੈ ਕਿ ਬਦਲਵੇਂ ਨਿਯਮ ਨੂੰ ਪਿਛੋਕੜ ਪ੍ਰਭਾਵ ਨਹੀਂ ਦਿੱਤਾ ਜਾ ਸਕਦਾ। ਅਸੀਂ ਵੀ ਇਸ ਦਲੀਲ ਨਾਲ ਸਹਿਮਤ ਨਹੀਂ ਹਾਂ। ਇਹ ਮੰਨਣਾ ਗਲਤ ਹੈ ਕਿ ਬਦਲਵੇਂ ਨਿਯਮ ਨੂੰ ਪਿਛੋਕੜ ਪ੍ਰਭਾਵ ਦਿੱਤਾ ਜਾਂਦਾ ਹੈ ਜੇ ਇਸ ਦੇ ਲਾਭ ਲੰਬਿਤ ਕਾਰਵਾਈਆਂ ਜਾਂ ਉਨ੍ਹਾਂ ਲਈ ਉਪਲਬਧ ਕਰਵਾਏ ਜਾਂਦੇ ਹਨ ਜੋ ਬਦਲ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਸ਼ੁਰੂ ਹੋਏ ਹਨ। ਨਿਯਮ 19, ਜਿਸ ਨੂੰ 29.03.2011 ਨੂੰ ਬਦਲਿਆ ਗਿਆ ਸੀ, ਨੂੰ ਉਨ੍ਹਾਂ ਕਾਰਵਾਈਆਂ 'ਤੇ ਲਾਗੂ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ ਜੋ ਨਵੰਬਰ, 2011 ਵਿੱਚ ਮੰਗ ਨੋਟਿਸ ਜਾਰੀ ਕਰਨ ਦੇ ਨਾਲ ਸ਼ੁਰੂ ਹੋ ਗਈਆਂ ਹਨ। ਇਹ ਨਿਯਮ ਪਿਛੋਕੜ ਨਾਲ ਕੰਮ ਕਰਦਾ ਹੈ ਅਤੇ ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਇਸ ਨੂੰ ਅਪਰਾਧੀਆਂ ਨੂੰ ਮਨਮਰਜ਼ੀ ਨਾਲ ਦੋ ਸ਼੍ਰੇਣੀਆਂ ਵਿੱਚ ਸ਼੍ਰੇਣੀਬੱਧ ਕਰਨ ਤੋਂ ਬਚਾਉਂਦਾ ਹੈ ਜਿਸ ਦਾ ਕੋਈ ਉਦੇਸ਼ ਨਹੀਂ ਹੈ।

34. ਸਿੰਗਲ ਜੱਜ ਦੇ ਨਾਲ-ਨਾਲ ਡਿਵੀਜ਼ਨ ਬੈਂਚ ਨੇ ਦੋ ਵੱਖ-ਵੱਖ ਦ੍ਰਿਸ਼ਟੀਕੋਣ ਅਪਣਾਏ ਹਨ ਅਤੇ ਅਸੀਂ ਉਨ੍ਹਾਂ ਵਿੱਚੋਂ ਕਿਸੇ ਨਾਲ ਵੀ ਸਹਿਮਤ ਨਹੀਂ ਹਾਂ। ਸਿੰਗਲ ਜੱਜ ਦਾ ਵਿਚਾਰ ਸੀ ਕਿ ਬਦਲ ਦੇ ਰੂਪ ਵਿੱਚ ਸੋਧ ਦਾ ਉਸ ਕਾਨੂੰਨ ਨੂੰ ਰੱਦ ਕਰਨ ਦਾ ਪ੍ਰਭਾਵ ਹੈ ਜੋ ਰੱਦ ਕਰਨ ਦੀ ਮਿਤੀ ਤੱਕ ਮੌਜੂਦ ਸੀ। ਅਸੀਂ ਪਹਿਲਾਂ ਹੀ ਇਸ ਪਹੁੰਚ ਵਿੱਚ ਸੀਮਾਵਾਂ ਦੀ ਵਿਆਖਿਆ ਕਰ ਚੁੱਕੇ ਹਾਂ। ਦੂਜੇ ਪਾਸੇ ਡਿਵੀਜ਼ਨ ਬੈਂਚ ਨੇ ਕਿਹਾ ਕਿ ਜੁਰਮਾਨਾ ਲਗਾਉਣਾ ਠੋਸ ਕਾਨੂੰਨ ਹੈ ਅਤੇ ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਇਹ ਪਿਛੋਕੜ ਨਾਲ ਕੰਮ ਨਹੀਂ ਕਰ ਸਕਦਾ। ਇਹ ਫਿਰ ਇੱਕ ਗਲਤ ਪਹੁੰਚ ਹੈ। ਬਦਲਵੇਂ ਜੁਰਮਾਨੇ ਨਾਲ ਕਾਨੂੰਨ ਦੀ ਕਠੋਰਤਾ ਨੂੰ ਘੱਟ ਕਰਨ ਲਈ ਜੁਰਮਾਨੇ ਨੂੰ ਡਿਊਟੀ ਦੇ ਮੁੱਲ ਦੇ ਚਾਰ ਗੁਣਾ ਤੋਂ ਘਟਾ ਦਿੱਤਾ ਜਾਂਦਾ ਹੈ। ਇਸ ਲਈ, ਆਰਟੀਕਲ 20 (1) 28 ਦੀ ਪਾਬੰਦੀ ਅਪਰਾਧ ਕਰਨ ਦੇ ਸਮੇਂ ਲਾਗੂ ਜੁਰਮਾਨੇ ਤੋਂ ਵੱਧ ਜੁਰਮਾਨਾ ਲਗਾਉਣ ਦੀ ਕੋਈ ਅਰਜ਼ੀ ਨਹੀਂ ਹੈ। ਸਿੰਗਲ ਜੱਜ ਦੇ ਨਾਲ-ਨਾਲ ਡਿਵੀਜ਼ਨ ਬੈਂਚ ਦੇ ਤਰਕ ਨੂੰ ਰੱਦ ਕਰਦੇ ਹੋਏ, ਅਸੀਂ ਕਾਨੂੰਨਾਂ ਅਤੇ ਇਸ ਦੀਆਂ ਪ੍ਰਕਿਰਿਆਵਾਂ ਦੀ ਸਰਲ ਅਤੇ ਸਪੱਸ਼ਟ ਸਮਝ ਦੇ ਮਹੱਤਵ ਨੂੰ ਰੇਖਾਂਕਿਤ ਕਰਨਾ ਚਾਹੁੰਦੇ ਹਾਂ, ਜਿਸ ਉਦੇਸ਼ ਅਤੇ ਉਦੇਸ਼ ਨੂੰ ਧਿਆਨ ਵਿੱਚ ਰੱਖਦੇ ਹੋਏ ਉਹ ਸਾਨੂੰ ਸ਼ਾਸਨ ਅਤੇ ਨਿਯੰਤ੍ਰਿਤ ਕਰਨਾ ਚਾਹੁੰਦੇ ਹਨ।

35. ਉੱਪਰ ਦੱਸੇ ਕਾਰਨਾਂ ਕਰਕੇ, ਅਸੀਂ ਅਪੀਲਾਂ ਦੀ ਆਗਿਆ ਦਿੰਦੇ ਹਾਂ ਅਤੇ ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਦੇ ਡਿਵੀਜ਼ਨ ਬੈਂਚ ਦੇ ਰਿੱਟ ਅਪੀਲ ਨੰ. ਮਿਤੀ 29.06.2017. ਅਸੀਂ ਅੱਗੇ ਮੰਨਦੇ ਹਾਂ ਕਿ ਅਪੀਲਕਰਤਾਵਾਂ 'ਤੇ ਲਗਾਇਆ ਜਾਣ ਵਾਲਾ ਜੁਰਮਾਨਾ 425/2016, 6/2017, 7/2017, 8/2017, 9/2017, 10/2017, 11/2017, 12/2017, 13/2017, 14/2017, 15/2017, 16/2017, 17/2017, 19/2017, 20/2017, 21/2017, 22/2017, 23/2017, 24/2017, 25/2017, 26/2017, 27/2017, 28/2017, 29/2017, 30/2017, 31/2017, 32/2017, 33/2017,34/2017, 35/2017, 36/2017, 37/2017, 38/2017, 39/2017, 40/2017, 41/2017, 42/2017 ਅਤੇ 100/2017 ਮਿਤੀ 29.03.2011 ਨੂੰ ਰੂਲ 19 ਦੇ ਅਧਾਰ' ਤੇ ਹੋਵੇਗਾ। ਖਰਚਿਆਂ ਬਾਰੇ ਕੋਈ ਆਰਡਰ ਨਹੀਂ ਹੋਵੇਗਾ।

ਹੈੱਡਨੋਟਸ ਦੁਆਰਾ ਤਿਆਰ ਕੀਤਾ ਗਿਆ: ਦਿਵਿਆ ਪਾਂਡੇ

ਕੇਸ ਦਾ ਨਤੀਜਾ: ਅਪੀਲਾਂ ਦੀ ਇਜਾਜ਼ਤ ਹੈ।

ਡਿਸਕਲੇਮਰ :- ਸਥਾਨਕ ਭਾਸ਼ਾ ਵਿੱਚ ਅਨੁਵਾਦ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਨਿਆ ਨਿਰਣਾਂ ਕੇਵਲ ਮੁਕੱਦਮੇਬਾਜ਼ਾਂ ਲਈ ਉਹਨਾਂ ਦੀ ਆਪਣੀ ਭਾਸ਼ਾ ਵਿੱਚ ਸਮਝਣ ਤੱਕ ਹੀ ਸੀਮਤ ਹੈ ਅਤੇ ਇਸਦਾ ਕਿਸੇ ਹੋਰ ਉਦੇਸ਼ ਲਈ ਇਸਤੇਮਾਲ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ ਜਾ ਸਕਦਾ। ਸਾਰੇ ਵਿਹਾਰਕ ਅਤੇ ਅਧਿਕਾਰਤ ਮੰਤਵਾਂ ਲਈ ਨਿਆਂ ਨਿਰਣੇ ਦਾ ਅੰਗਰੇਜ਼ੀ ਸੰਸਕਰਣ ਪ੍ਰਮਾਣਿਕ ਹੋਵੇਗਾ ਅਤੇ ਅਮਲ ਲਾਗੂ ਕਰਨ ਲਈ ਇਸ ਨੂੰ ਤਰਜੀਹ ਦਿੱਤੀ ਜਾਵੇਗੀ।

Advocate Shifa Kler